Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетарейх, вIашагIкхета!

СЕРАЛЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕЙ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕЙ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 9 ИЮЛЬ, 1985 ШУ. ● № 82 (7117). ● Мах 3 кеп.

КПСС ЦК Политбюро

Ший аргIанарча заседане КПСС ЦК Политбюро хьежай 1986 — 1990 шераш-ден 2000 шера кхачалеш халкъа эша, торговлен общественни кхачани товараш арахецаш, тIулакхаш дара сферана эшаш йолча промышленносте яйгаен кхычен отрасланаша лаьрхIа машинаш хьаелга геIадолалада дешага. Из дош дувлача хана белгалдаькхар белгалъяьча отрасланаша эша кердагIа йола оборудовани арахецлига шердара, уж технически эрганаша тоаелга IадаIдара, промышленни кхачани товараш арахецлига, ишттта бахача наха тIулакхаш дара система дIахьодача хана геIалйолалера пар-те белгалдаь деихкаш цу ларда тIа кхоачашдара тIехьара машинашъера предприятей низалаш совъхьара тIаерзаьыча мероприятей комплекс чакхъкхаьна пр ца хилар.

Кхоъна деза дений бахара хьалаш тоадар духьа хьежа а хьежа, кхобабалъяьй кагиркой жилищни комплексни хьалъяра предложенеш. Наха чубаха цIенош культурно-бытовой тIулакхаша лаьрхIа объекташ чуйоагIаш дола уж цIеноша хьалдерга кагиркона юкъарчал доаIаш даьха а доацаш. Ишттта белгалдадь кагирхой жилищно-гIишлон кооперативаш шаIашгIойхкара тIулакхаш а. Цу морча кооперативаш доачаш кхоъшхоъта правительство оттаду банкови кредита погашени яраг наха чубаха кооперативни гIишлош хьалъяра проценташ а доацаш ссудаш даларан льготни хьалаш.

Унаъцено лораяра тIаерзаьыча мероприятей хьалхарча аргIагIа хиларах тарра, Политбюрос кхобабалъяьй медицински больхой цхьаьнакхетаршна категорей должностной окладаша алапеш тIахохара де дезаараш. Уж санна йола надбавкаш ергьа хирургий, цхьабосча кхыча лорий, ишттта операционни, родильни блокий, анестезиологе, реанимаце, интенсивни терапе подраде л е н е й юкъерчени эIамагIчеи медицински персонала алапешта.

Хьежа а хьежа, тIоьабалъяьй новкъост М. С. Горбачев керте латтача Советски Союза партийно-правительственни делегацеен Ле Зуэи кертте латтача Вьетнама Социалистически Республика партийно - правительственни делегацеен юкъе хиннача переговорий итоган. Дог раьза а доаш белгалдадь дийдача дешаех хетар, цу дахьже азиатско-тихоокеанскени регионе машари кхераможен Iалишъера дешаех хетар а долаш, цаI хилар. Экономически Iилман-технически вIашни гIулакхаш аIадарга вIалхьача хьажара программа кхоачашъера, марксизма-ленинизмаи социалистически интернационализмаи чIоагIача ларда тIа, вай мехкашта юкъера тIулакхехьи доттагIалахьи йолча Договора ларда тIа советско-вьетнамски дувзамаш массе а оагIорахьара дегIаюхьара тIоаIаьа доарIхам болаш ба вIашни юкъе баь барт.

Варшаве чакхъьшначу СЭВ 40 йолча сессе итоган-ка а хьежа, Политбюрос кхоъабалъяьб новкъост Н. А. Тихонов кертте а волаш хиннача советски делегаце чакхъбаьнка болх. Сессе цхьана кулгаш йолаь документаш тIадерзадо да вехаарнхоа долча мехний экономикина эффективность из интенсивни дегIаюхара наькъа тIа яккхара лоархIен йолча машинний, оборудование, кхыйолча наделей лакха дикал IадаIьяьра, производства структурен технически боарами дIахьодача хана эргабеш-иха тоабара чотагIа лакхъяра.

КПСС ЦК Политбюрос белгалдьакхад экономически органий, министерствай, ведомствайн оргIанизацейн сессе решенеш бахара юкъйоолаларга, социализмни вехаарашка йолча мехкашца массе а оагIорахьара дегIаюхьара вIаши леладу тIулакхаш кIоагIдара тIехьара дехараш.

Политбюро ишттта хьежар Коммунистически партен Советски паччахьалкхени аразъкарча политина курс чакхъяра дувзаденача цхьаьдолча кхыча дешашка.

КПСС Центральни Комитетей СССР Министрий Советей

КПСС Центральни Комитетон СССР Министрий Советон «Лакха динал йола кхачан кIа духьагIа кхеделген паччахьалкхенга дохкитеи александкиэра колхозий, совхозий, кхыча юртбахьанан предприятейн организацейн материальни безам собственникаш».

Соцам тIа белгалдьакхад, 1985 шера хьалхасебаьча хьунамаш, дешнаш доаIаш, совхозашца, кхыча юртбахьама предприятешеи организацеши паччахьалкхенга дохкача ялата чIоагIача кIиналъ йола кхачанчохьи мах отгабеда, цхьан тоннах (базисни кондицеи долчох) 150 сом луп, хIаьта иштта ялата чIоагIача кIина оттабача зачкулочни маьхьа 1 классах долчох 100 процени, II классах — 70 процени, III классах — 20 процени надбавки телитра.

1985 шера денз колхозашта, совхозашта, кхыча юртбахьама предприятешеи организацеттен закупочни маьхьах 50 процент надбавка луга оттадьад иттлагIча питлетке хиннача юкъерча боарамал совгIа паччахьалкхенга дехкаиз ялата чIоагIача кIинах, из ялат даккхара боарам бIарчча хьайинача мел лаьхбаь бале а.

Оттадьад 1985 шерарча хьунамаш денз колхозашта, совхозашта, кхыча юртбахьама предприятешеи организацеи паччахьалкхенга дохкача чIоагIача сортех долча кIинаш кIаьдача кIинад болчул 10 процент лаьхкаIа маьтела, нагахь, санна цу кIинай бургтиаш, дикал шоллагIча группаи лохаIа а йоацаш, кIеззиг клейковина 23 процентал кIеззигагIа йоацаш дале.

Районни, областной, краевой республикаискени (АССР) агропромышленни объединеней советаша рекомендаци еинай материально поощрени ярга централизованни средстваи фонда чотагIа яремеш тела хьалха дIадахача тхо шераца нийсдича хIара шера юкъера лаьрхIа чIоагIа, ило бола, кIаьдача кIин динагIа дола сорташ дукхагIа чуэцIига Iалашъдаьча цу объединеней, колхозий, совхозий, кхыча юртбахьама предприятей а организацей а белгалбаьнича кулгалдеча белхлошта, специалисташа 3 бетта доагIача алапе боараме а луш, нагахь санна кIа йохкара (шара) оттаяь планаш йоагI йоарах предприятеша, организацеша кхоачашъ йой.

* * *

КПСС Центральни Комитетан Министрий Советон тешам белар партийни, советски, юртбахамаи заготовительни органаша, агропромышленни объединеней, колхозий, совхозий, кхыча юртбахьама предприятейн оргIанизацейн кулгалхоша, специалисташа, колхозхоша, совхозийн хлебоприемни предприятейн болхлоша дIахо йо-дача хана лакха динал йола кхача кIа духьагIа даькхар, паччахьалкхенга из дохкара планаш кхоачаш а тIехьхоачаш а яра шоай низ дIанхоачар дергзилараз.

КПСС Центральни Комитете

«Жилищно - коммунальни боахама йоах тоабара РСФСР Министрий Совето деча бахех» яха соцам тIа-йиначу 1985 шера 19 июне КПСС Центральни Комитетан, СССР Белгалдьакхад жилищно-коммунальни боахам дегIаболабараран бахача наха тIулакх дегIа тоадараи РСФСР Министрий Советан, ворттигеча советски боахамийн органаша лаьрхIа бола боль беш хилар.

Республике хьалдеи да духха наха чубаха цIеноша, социально-бытови гIишлоша, хадданза кердайоахаш а лаьхьеш а латт наха чубахара йолча фонда комфортноста боарам, тоадеш латт инженерни Iалашъ елга, городанни нах баха пункташи тоа а еш, цига гаьнаш дIайоагIаи латт. Шеграгара шераца духхагIа худ бахача йаха деи дола тайп-тайпара коммунальни тIулакхаш.

Цхьабахьда, республике жилищно-коммунальни боахам дегIаохара боарámо кхоачашпад хIанзарча хано дIадехараш, диэса кхоачашдад бахача наьха дегIаюха хьашташ. Цхьайолча городашка нах чубахача фонда цхьа даькъа хIанз а тIехьа тоаданза да. Цхьайолча областашка, краишка, автономни республикашка кхоачашъ наха чубаха цIеноша хьалдара, царна капитальни ремонт яреи модернизацеи яреи планаш, цхьайолча моттигашка Iалашдад комплексни хьисапе микрорай о н а ш хьалъеларга. Ведомственни наха чубахара йола фонд моттигечча Советий исполкомашка дIаялара дола деташ кьестадера а мела лел.

ЦIенхаьттa кхоачамбоаданаш нийсдолийт жилищно-коммунальни службаш Iана замалахьарча хьалашка болх бара кийчъеча, хьалхарча дахьже производственни бытовни хьашташ дIахьодаьча, цо тIеца Iалашдара дахьже. Цхьайолча моттигашка керда теплоцентралаш, йоховзаш йу котельнеш, йоховзаеш аемагистрални сеташ Iалдела, болх беш долчарча реконструкци елгеи ремонт елгеи цхьайола тIехьадоахаш деш да. Цхьадолча бахаменй кулгалдоаша тесса а лоадам боацаш цапа а лелагу из гIуланх, энергетически объекташтга эксплуатаци еча Iалашъяьш йоагIаш йола кхьаьгаеи технологически дисциплина, из бахьан долаш кIезига моттигаш нийсеннаи Iана кийчо ечаа Карельски АССР-е, Алтайски прае, Кемеровски, Кургански, Тульски, Челябински областашка.

Газови боахама эксплуатаци яра е йоагIаш йола йоанхо яц республике. КIезиг-дукха мара хьалдад назъкъаш, тIаьш, путепроводаш. Предприятешка, организацешка, нах бахача моттигаш на уж юкъе а оаш хадданза йолу бац, доагIа оборудовани чеснни кхьйолеи ресурсаи кхоъра. Отрасле лаьхха кIавалициа йола кадраш чIоагIа эшаш йолиннехьа, уж эрнийчеча дикал лелаш, къастамхой кхъьсарам, быт, салаIар вIашIехьдаккхара эшаш йола йоанхо яц. Отрасле планировани ечу а материально-технически Iалашо ечаа е кхоачамбоацараш ийсдалар бахьан долаш зе хул.

Республика жилищно-коммунальни боахамера кхоачамбоацараш дIадахара яхьа тIа а де деза балхаш РСФСР Министрий Советон тIаэцIига де дезаш лаьрхIад КПСС ЦК, дIахо ин интенсивни комплексни деIанхувлара хоздамболлаш йола программа кийч а яь, лаьрхIа, жилищно-бытовой хьалий боарам территоре тIа вIаши ийсбелга, тIехьа КъубIаседа, СибаргеIен, Дальни Востока районий терто а еш.

ТIадожадьадь жилищно-коммунальни боахама кулгалдара система тоаелга, цун материально-технически база чIоагIеллга, коммунальни боахама нах бахача цIеношгеи объекташтгеи эксплуатации ремонти яра лаьрхIа иаI мара йоаца специализированни службаи вIашагIойхкилга. Дахька предприятейн организацейн балха, цар кхоачашдеча балхийн бухий боарама планировани яр эргадьакхха тоаделга Iалашде.

Жилищно - коммунальни боахамерча гIуланхи положени бокъонца техника тIадожадьад хадаIъа депутатай мотгигеча Советий исполкомий, автономни республикай Министрий Совет-тий кулгалхоита. Наха чубаха, социально-бытови, коммунальни гIишлош хьаьлъяра планаш шеко йоацаш кхоачашъяра де мел деза дар чакхдакхча, нах баха фонд ца йохийташ доаделга, цунна модернизаци реконструкции елга, капитальни текущи ремонт яра дикал лаьхьела Iалашде.

Хадданза цу балха юкъеъяна депутатски комиссеши группаши, цIеной комитеташ, нах бахача моттигера общественни самоуправление кхыйола органаш. Халкъа гуралъи хьаьлъе дас санненн яхом бешш хилийтара къахьегамхошта яхьехам ле, баха нах кхы а тIоаIаргIа юкъеоза городской территореши нах баха минирорайбашни товара болча балха, дар безами бехктокхами совбоакхча дикача хьале цIеноши общественни здавеши хилийтара, яхом беш ийл, доагор. ИIаьхьан электрически энерги дIаэхийтара. Наха коммунальни гIуланхаш делга тоадара энергаIа пайда эца промышленни денз предприятей кхоачамех.

Гуйрийна-Iана хьалашна городской боахамо тешшаеи боагIаеча боарамагIеи болх белга Iалашде, дIадахача Iана урокаш дарде а лувцаш. МалагIча ведомственна чуйоагIаш а аьнна доацаш еррига объекташка Iана хьалхара балхаш ший хаННахьен дикеи чакхдараца, уж кадраша Iалашъяра, баха нах массе а тайпара доагорца ший хаННахьа Iалашбара хьданза тIаъхьоъян лоаттабе. Къастта чIоагIа терко е энергетически, газови, водопроводни, канализационни боахамаш, городской, пассажирски транспорт кIиначъя-на.

РСФСР жилищно-коммунальни боахама Министерстванна дIахьайтад дьаьжа кулгалдара боарам айбе безилга, баха нах Iалашъяра кулгалдара культура хадданза лакхъяра тIаньке безилга. Дьаьжа предприятейн организацейн къаьгамаи коллективни шиаш тIадерзадеце исполнительски дисциплина чIоагIъяра, хьаьлъа мошностех, хьахьежаеча, средстваеи ресурсеаи динагIа тайпа энара, эксплуатационни издержкаш лохъяра, юрда техникен технологини юкъеболадара.

Наха чубахара йола фонд башха-динача хьала тIа хилитара, авари ца хулийтаи инженерни оборудованера болх байта, йоховзаш, хий, боагор, электрически энерги кхоъра шерра социалистически яхь йоаржае. ЛерргIа юкъеболаде бригадни хьасаг-ге ияьхьегам вIашIехьдаккхара формаш, боахама рас-чет, ма могга чIоагIъе производствена организованность, предприятей а организацей а белгалбаьнича кулгалдеча белхлошта, специалисташа 3 бетта доагIача алапе боараме а луш, нагахь санна кIа йохкара (шара) оттаяь планаш йоагI йоарах предприятеша, организацеша кхоачашъ йой.

* * *

КПСС Центральни Комитетан Министрий Советон тешам белар партийни, советски, юртбахамаи заготовительни органаша, агропромышленни объединеней, колхозий, совхозий, кхыча юртбахьама предприятейн организацейн кулгалхоша, специалисташа, колхозхоша, совхозийн хлебоприемни предприятейн болхлоша дIахо йо-дача хана лакха динал йола кхача кIа духьагIа даькхар, паччахьалкхенга из дохкара планаш кхоачаш а тIехьхоачаш а яра шоай низ дIанхоачар дергзилараз.

ХАННАХЬА ЧУЭЦА ХЬУВКЪАМ!

Комбайнерша юкъе яьржача яхье хьалха Госкомсельхозтехника отрийгера А. Кишов, В. Степанюк, Хlаьта совхозе болчарех А. Харачоев ба. Белгалдакъха деза, Степанюк Василий Карабулакерча химреагентий заводе болхло воагIа. Порташ тIехьхоачаш ца еш дн дIадахийтар дар.

Бохкха теркам тIабохийт боахаме ялат чуэцаш боахача наьха культурно-бытовой хьалаш вIашIехьдахара. Дийнахьа хкосза кхоаб. Кхача тайп-тайпара хул. ДеъгIийча хIама а йиаь салоIача хана, хьалхарча дийнахьа бабча балха итогех толашагIа баран ахчан премеща а карара кара телача цIеча вымпелаша а белгалбоах, вай мехка а доазоп арахьа а хиннача къастота теркам тIаосача кердадарех политинформацеш ю.

Каст-каста хул совхозе района культура ЦIен агитбригадаш. Ялат чуэцаш, доакъар Iалашдеш боахнарий самукъадакххара вIашагIтеха яхоъ я уж. «Серноводский» совхоза ка бола ялат чуэцаш боахкарш болча уж деношка бахьана хилар Салаумова Маринас кулгалдеча №1 йолча агитбригадера артисташ, агитатораш. Бокхача безамца ладийIар наха ца группа музыкальни кулгалхоча Салаумов Вадима лекхача ашарашка, Оздоева Римаси Богатырев Хавашен дахьача иллешка.

Гулакх ишттта вIашIехьдаккхаро айбу наьха балхацара безам.

Э. ТОЛМАЧЕВ,
Сунженски района «Знамя труда» газета болхло.

СУРТА ТIА: «Серноводский» совхоза ялат чуэцаш боахкарашта концерт душ я М. Салаумовнас кулгалду Сунженски района культура ЦIен агитбригада.

Автора сурт.

КIИ-МАРСА БАЛХАШ СИХЛУШ ЛАТТ

«60 лет Октября» ячача совхоза хьаьтта тарах долча хьаIайоагIа «КамАЗ яха грузовик. Из лехкаш ва Осадченко Дмитрий. Цига комбайнаш ьырда муук а баьхаш ешнар из.

— Ухх шера тхо раьза долаш дина хьийьъад ялат. Цхьадогча кхай хIара гентара тIара 25 центнер дIаэмиа Iад из, — йоаь дора тоам хиннача совхоз директора В. Такаева. — Духха шераш дIанхад цу чайнара хьувкъам хьаннабеб вIашIехь ча доаш. Цхьаккха хIама а ца дойташ из чуэцара цIенхаьттa нийсдеиндад тхо. Уйла а йь чIоагIъяьй план - графика. Цхьабосчата дIайоваIтаI социалистически яхьа условеш. Цхьастта теркам тIабохийтад механизаторашта бIайха яхача хиннитара. Цхьабаьнатхой транспорт тоъаш яц. Городерча предприятешкара новкъостаа энарда.

Кхай йистоъ хьекхаш комбайнаш йоахкаш хиларах хьакъарча дийнахьа 8 рейс а еш 33 тонн мара муук хьатта хьатIаба вIашIехьдаккхар-зар шоферий. Иштта Iалашъеи кхоалагIчеи деношка дика дIадоладелар кIи - марса балхаш. Догдоахлига я доацаца юкъе уж чакхдаха соьхкоа кхьаьгамахоп. из дIакхоачаргхирахаеп. 28 иноь хьатIаоттаи 971 гектара тIаьра ялат хьекха 1о а дилла. 161 гектара тIара дар аьрдад цар.

* * *

2625 гектара тIара муккн кIан чуэца деза ба доадлаха уллаш воача 1 Мая цIерагIча колхоза хьаьлъегIан хой а. Цул совгIа массеэи бIаь гектар фуна лаьрхIа йолча эспарцет а я хьанха сеаш.

Бохь беш я 20 комбайн. Хlьта иха 7 комбайн тайп-тайпара бахьанех сеца латт. Боахаме йолча еррига комбайнаша боах берболаш оарцIаIъяла еча Iалашъяьш йоагIаш, хIана аьлча, хIанз бохь беш ярех а цхьаьрага совца мег моллагIа чоалхаеп тергат а еха.

Цар опыт хьавза а йоагIаш ма йоагIара вIашIехьдаккхаеп социалистически яхь. Партномон профкомеи хьалхе а хьаьлъегIан дикала паспорт хилийтара. Цу тIа дIалаьду дийн дав а агротехнически бокъонаш телхаеш во дав а балхаш.

КIи-марс дIабоаданачча хьалхарча дийнахьа 110 гектара тIара муккн 170 гектар эспарцет яха буш хьекхар механизаторашца. Хlьта тIара ди ма массаза дала силхуш латт хIаттара балхаш. Иштта, № 2 йолчу бригаде комбайнаца 200 гектар хулаш бола муук хьекха 1о биллар.

— Хlанз мара бокъошца кIи - марса балхаш дIадоладенна деце а гучаьнашан социалистически яхье эгтара къьастамца овсарде дIанхаIа йойаш болх бер. — йоаь колхоза профкома председателя Шагаева Татьянас. — Из ва Сандов Абсолъян. Фуна лаьрхIа йола 18 гектар эспарцет хьекха насарех ioйилай цо цхьан дийнахьа, нормагIа хьакха йоагIар 65 гектар йолаш. Белгалбаьнаш комбайнер Мельников Александр а.

Х. ДАЧАЕВ.

ОАРЦ ДАЛА!

Лерттlа доал дац

Геттара во ду комсашта хулача лазарашта дувьаш бордоски коагал тохара бабаш Малгобекски района М. Горькие цIерагIча, «Малгобекский» совхозе. ЦIий хозаишъ. Диказа тоха езача хIанз а шозза мара техаяь из. Цудухьа комсашта жилдыйа яха лазар хилар кхерам болаш да.

Иниъ бIаь геттара тIа комсаш я «Малгобекский» совхозе. ЦIий ханнахье культывация ца яр бахьен долаш царех ахапел. духгагIъяран йоархIаша бинъъа латт. ТIехьадоах ухгада комсий гаьнаш хьаIъехкара балхаш а.

Уж кхоачамбоацараш дIалаьхара цу боацаннаи кулгалхой хIинзе а оарцагIа ца боале, комсаш кхелра ухх шерира планаш кхоачаш ца кхлуш йиса мег.

З. ПОЛОНКОЕВ.

ХЬАЛХАЛАТТАРАШ

Парте XXVII съезда накъабахара доккхагIдола декхараш тIаийдад ГI. Ахриева цIерагIча паправлонс к и «Электроинструмент» завода болхлоша. ТIехкхоачашъяьй дерригача технико - экономически хьокхамий ах шера план. Ялх бетта заданел совгIа машинашъераша арахецаш 22 эзар сома пиъъа нормативно - цIена продукци.

ХIанзалъя ихе шера задани толамца кхоачашъяьй цар.

Дика дIадоладеннад

Дуккхача хана денз болх беш тишъена комбайнаш Iов хIара шера Сунженски района боахамашка, капитально тоае есаш а из де колхозний совхозни техникизаторий низ дIа ца кхоачаш а. Боахамашка уж тайпа 19 комбайн гучъяьлар Госкомсельхозтехника районни отделене болхлоша кIара цу долалуп. Шоаш болча хьа а йоаласьъ уж ерригаи тоайр. ТIакхха царна тIа шоай коллективера, цхьаьца промышленни предприятешкара механизатораш а ховшабаь, ка бола алаташ чуэца колхозашгеи совхозашгеи новкъостал дара лаьрххIа отряд вIашагIъеллар. Из вай республике духхьаьца дъь хIама да.

Райене укх шера чуэца деташ 23 эзар гектар гаргта ка бола ялат да. Из сиха чуэдена даккхара, шеко а йоацаш, дожкха новкъостал дергда цу гIуланхо.

Отряда кулгаделл Госкомсельхозтехника районнерчу отделене управляющи А. Жилкин ше ва. Иниъ звенона йийьъай из. Царех Хlаранена керте латт районе цIи хеза, на бола алат чуэцара йожкха опыт йола механизаторашца бевча болаха совгоза кулгалхой геттара раьза а ба. Хlанзале 460 гентара тIара ялат чунйад цар. Хlаьта цу боахама механизаторашца ихьана — 610 гектара тIара. Пидугаш ба хьувъкъам а. Хlара гектара тIара 30 центнер ялат доял хIанз.

1985 ШЕРА 5 ИЮЛЬ КХАЧЧАЛЦА РЕСПУБЛИКА БОАХАМАШКА ДОАКЪАРАШ КIНЧДАРАХ ЙОЛА

С В О Д К А

(заэраш тоннаш)

Районаш	Йоа		Сенаж		Силос		Бабыа хьоар	
	Плана	ЦIийъ-ъяй	Плана	ЦIийъ-ъяй	Плана	ЦIийъ-ъяй	Плана	ЦIийъ-ъяй
Ачхой-Мартановски	3,2	0,551	4,0	5,012	31,0	4,540	1,0	0,200
Веденски	11,0	1,850	0,7	—	15,0	4,808	0,1	0,051
Грозненски	24,1	11,572	20,1	7,714	118,6	7,561	5,7	0,867
Гудермесски	7,3	4,651	3,0	6,410	29,0	1,334	0,7	0,060
Малгобекски	7,3	4,040	1,4	2,960	28,8	2,740	0,7	0,220
Надтеречни	16,2	10,110	4,6	9,450	55,4	9,140	2,5	0,315
Назрановски	7,8	1,471	7,0	8,600	55,6	11,631	1,8	0,065
Наурски	33,8	17,344	3,8	3,839	75,1	2,095	3,7	1,265
Ножай-Юртовски	12,1	1,712	3,9	3,124	10,0	0,483	0,2	0,065
Советски	10,7	0,177	1,4	0,180	12,7	0,260	0,1	0,075
Сунженски	12,0	3,060	13,3	15,329	115,0	3,060	2,5	0,716
Урус-Мартановски	4,0	1,829	6,0	4,544	40,2	0,420	1,3	0,560
Шалински	7,3	4,500	3,3	—	50,0	2,600	1,5	0,262
Шелковской	40,2	21,213	5,2	4,396	81,0	16,533	13,0	4,029
Республике тIолла		84,555		72,380		67,525		8,960

Партгруппашка — отчеташи хоржамаши

ДИЗЗА ЖОП ДАЛА ДЕЗА

Даьчун мах беш а, хьалхашка латта декхараш довзаш а, ца деш дисар белгалдеш а къамаьл хилар «Назрановский» совхоза мехмастерске партгруппа собране.

Партгрупорга Тохов Мувсас аьлар:

— Iалаьмате бехктокхамеча хана хул вай отчетно-хоржамий собрани. — ЦхьайтталагIа пятилетка чакхъялеи КПСС XXVII съезд хилеи массехк бутт мара бисабац. Цу гIулакхаша вай декхарийла ду карагIдаьнначох кIезигагIа а дувцаш, ца деш дисари хьалхашка латта декхараши белгалдаха, уж дIадаха.

Деррига а дисциплинагара дIадолалу. Барт-цхьоагIо йолча коллектива, мел зIамига из яр аьна, дукха хIама карагIдоал. Коллектива низ сенах латт аьлча, толам баьнар хоаставе а гIалат даьначунгара хьадеха а, эшшача моттиге массавар оарцагIвакхха могаш а из хиларах.

Цхьан саго шийгара далийта гIалат коллективе ца дувцаш, бехке волчунгара дизза хьа ца дехаш виса моттиг яц укхаза. Цу хIамо айбу наьха сакхетам, бовзийт хьалхашка латтача декхарий бехктокхам. Масала, цкъа Барсукински отделенера тракторист Д. Дудургов ше ремонт еш вола трактор йиъта а йита, къаракъ мала ваха хиннавар. Из дIахайнача новкъосташа, хIаране дош эцаш, Iалаьмате чIоагIа бехк баьккхар цунах. Цу хана дензкхы гIалат а ца доалийташ хьавоагIа Дудургов. Цо хьахьекхар цхьайолча хана эггара чIоагIагIа дола таIазар — бехк баккха хар долга.

Дисциплина телхаеча, дизза шоай декхараш кхоачаш ца деча, техникана лерттIа доал деш боацача наха доккха зе ду боахама, шоашта.

Пхьилекъонгий - Юртарча отделенерча № 1 йолча бригадерча трактористa Плиева, Iай хий Iо а ца хецаш экхийтар Т-150 яхача трактора мотор (бригадир Плиев Башир), Наьсар-Кертерча отделенерча № 7 йолча бригадерча тракториста Гаракоева (бригадир Арчаков Башир) даьтта чу ца дотташ лелаяь ловлабир МТЗ-80 яхача трактора мотор. Гаракоева трактор тоаеш 2 бутт ха яьккхар. ХIаьта цунна а вокханна а ремонт еш дукха оатхалаш дIаяхар, ремонтникий дукха къахьега дийзар. Шин бетта хIама ца деш лаьттар трактор. Иззал доккха зе дир хIама бе-башха ца хетача наха боахама. ХIаьта из царга дизза юхаметтаоттадайтанзар. Балхара дIа а баьнна, дIабахар уж.

Нийслу кхыдола кхоачамбоацараш а. Къаракъ мелаш гIалаташ дувлийташ, дисциплина телхаеш.

Укхаза Iалаьмате гIадболх шоай новкъост нийсача наькъа тIа ваьлча, даьннача гIалата бола бехк бовзаш из хилча. Доккхал а деш дувцар коммунисташа хьалхагIа тIехдаьккха малар молаш хиннача, бакъда, хIанз совхозе эггара дикагIчарех цаI лоархIаш волча механизаторах Арсамаков Уматгирех. ХIанз цхьадолча дийнахьа шиъ-кхоъ норма кхоачашъеш йол а люцерна а хьокхаш ва из. Эшаш хуле кIи-марс дIаболабелча, комбайнер а хургва.

Мехмастерске болхлоша дика къахьег совхоза техникана ханнахьа а дика а ремонт еш. ДIадахача шера йиълагIчеи укх шерарча цхьоалагIчеи кварталашка 43 трактор тоайир цар. Дика новкъостал дир автопарка ремонт еш а.

ХьалхагIа хиннача партсобранешка дийца а гучадаьха а кхоачамбоацараш цхьадараш дIадаьхад. Бакъда, линза дисараш а кIезига дац. Дукха ха я моторашта обкатка ю стенд еха. Болх чакхбаьнначул тIехьагIа баргзкъаш хувца, раздевалкаш, лувча душевойш яц. Тоъаш яц запчастеш. ХьалхагIа, йоахар коммунисташа, Победински МРС-ра кхухьар совхоза эшаш йола оатхалаш. ГIулакх тоалургда аьнна централизаци йир цу гIулакха, Назрановски «Госкомсельхозтехнике» гIолла тхога уж оатхалаш хьакхоачаргйолаш. Тоалургда яьха гIулакх чIоагIагIа телхад. КIезигъеннай хила еза оатхалаш. Тоъаш яц кислород, электродаш, карбит. ХIаьта хIанз уж хIамаш Iалаьмате чIоагIа эшаш хургья. КIи-марс дIаболабелча мехмастерске болхлой звенош вIашагIа а ехкаш, кхашка дIаух, цига ремонташ ю, ди-бийса ца къовсаш. Цу гIулакха сварочни агрегаташ а эшаргйола оатхалаш а хила еза. ХIанзарчоа цу гIулакха яь йоакхо яц.

Совхоза хIанз ялат чуэцара эшар 22 комбайн я. ХIаьта ремонтникаша 27 тоаяь дIаоттаяьй. Иштта тоаяьяннай самосвалаш. Кхычахьара транспорт ца ехаш, шоай транспортаца, хаоттам ца талхе, итт дийнахьа кIи-марс чакхбаккха лерхI совхоза къахьегамхоша. Из гIулакх иштта дIаоттадара юкъе дикка дакъа кхоач мехмастерске болхлошка.

Механически мастерске болхлоша шоай балха юкъейоалаяьй чеково-лимитни система. Цу гIулакхо айбу мастерске а тракторни бригадай а болхлой бехктокхам, белгалду хIаране де дезар гучадаьнна кхоачамбоацар хьан бехкагIа да хов.

Собране къамаьлаш даьча Х. Местоева, С. Албакова белгалдир фермашка механизаци во болх беш хилар. Районни «Сельхозэнерго» кулгалхочун М. Дударова бехкагIа совхоза электроэнерги ялара гIулакх Iалаьмате эсала долга, трансформатораш геттара воча хьале хилар, кхыдараш.

Лоацца аьлча, собране керттера чулоацам: къамаьлаш кIезигагIа а деш, гIулакхаш дизза кхоачашдеш хила деза, яхилга бар. Цунна тIаберзабаь бар тIанйца соцам а.

Собране юха а партгрупоргалла М. Тохов хержар.

Б. АБАДИЕВ.

Малгобекски района ГI. Ахриева цIерагIча совхоза комсий бешамашка ДТ яхача тракторца болх беш ва механизатор Туршиев Або-СаIид. ВорхIлагIа шу да цо цига хьаьнала къахьега. Юкъера лаьрхIача дийнахьа 140 — 150 процент балха норма кхоачаш а еш хьинар ца кходеш къахьег Або-СаIида.

СУРТА ТIА: ГI. Ахриева цIерагIча комсий совхоза дикагIвола механизатор А.-С. Туршиев.

И. ПЛИЕВА сурт.

Школьни реформа — массане юкъара гIулакх

ХЬЕХАРХОЙ-ВЕТЕРАНИЙ ДОШ

ШоллагIа шу да вай мехка КПСС ЦК-с школьни реформа хьакъехьа соцам тIаийца. Холуш дола хувцамаш хиннад цу юкъа Нохч-ГIалгIайчен халкъа образоване, бакъда, ма-хетта шерра гIа бахац гIулакхо. Дукха я нийслуш йола халонаш, духьаленаш.

Республике болаш ба йоккха опыт йола хьехархой, балхах дика кхеташ бола педагогаш. Цудухьа царца дагабовла хьийхабар уж укх деношка КПСС Нохч-ГIалгIай обкоме педагогически къахьегама ветеранашца хиннача вIашагIкхетаре.

Совещани хьаеллаш къамаьл даьча КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретара З. А. Яндиевас белгалдаьккхар, реформа хьакъехьа республике латтача хьало цIенхаштта уйла яйташ хиларца, дувзаденна ветеранаш вIашагIтехалга а, царна хетар, практике зеденнар юкъарча гIулакха пайдане хургхилар а.

Ший доклада тIа, республика педагогически кадраша доахача толамашца цхьана, Нохч-ГIалгIай АССР просвещене министра С. М. Мовтаева белгалдаьккхар, сихха дIададахаза даргдоаца кхоачамбоацараш: «Школьни реформа тIаэцарца ювзаенна вай республике чIоагIа лоархIаме проблема я дешархошта дешара кхетам балара процесс дикагIча оагIорахьа тоаелга, иштта царна идейно-политически, атеистически, тIема-патриотически, интернациональни кхетам балара дикал лакхъелга.

ХIаьта, халахете а, вайцига дукха моттигаш я хьехархоша реформа дIадехарашка хьежжа шоай болх тоа ца беш, эрга ца боакхаш, гIулакх талмастта ледадеш. Цул совгIа, цхьаболча хьехархоша реформа дIадехараш, шоай хьинарца дешара процесс тоае а дешархой знанеш лакхъе а ца гIерташ, боарам боацаш шиаш увттаярцеи дешархой шоллагIча шера цхьан классе чубитарцеи чакхдоалаш долаш санна кхетадаьд. Реформаца ювзаенна лоархIаме а шиъ тайпара чоалхане а проблемаш дукха я республике, цудухьа сона чIоагIа ловра тахан укхаза багIача ветеранаша-педагогаша цу хьакъехьа шоашта хетар оалилга. Хетар аьнна а ца Iеш, уж кхоачамбоацараш дIадоахача чIоггIа дакъа лоацилга».

Наурски района Новосалкушински юкъерча школа директора Скородумова Просковья Степановнас ше къамаьл деш белгалдаьккхар:

— Школьни реформа эггара лоархIамегIча дешаех цаI да дешархошта къахьегама кхетам балар. Цудухьа хьалхарча даькъе де дезар да базови предприятеша шоай юкъ школашкахьа ерзаяр. ХIаьта из иштта хилийтара, сога диллача, де дезар да партийнии советски органаша цу предприятешкара производственни планаш кхоачашъелга санна, школашца бувзам лелабелга а хьадехар.

Къамаьл чакхдоалаш, Прасковья Степановнас белгалдаьккхар комсомольски болхлой школана гаьна латташ хилар, къаьгтача масалашца из хьа а гайтар.

Республике къаьнагIчарех цаI йолча хьехархочо аьлар:

— Берашта организаторски оамалаш Iомае еза, доаггIар хьадехеи шоашкара дIадехачунна мутIахьа хилеи Iомаде деза уж. — Дешархошта къахьегама кхетам лулга дуккха оагIонаш йолаш хIама да, цудухьа хьажа а веза цунга массе а оагIорахьара, вешта аьлча, комплексно.

Из иштта хилар кIоаргга масалашца бакъдеш дийцар «Iилман-технически процесс сихъяра хьалашка къона болхлой кийчбара» хьакъехьа къамаьл даьча Грозненски № 26 йолча профессионально-технически училища хьехархочо Л. Гудиевас.

— Тха дешархоех 80—90 процент бараш юрташкара хьаьиха ба, хIана аьлча, городерча школашка профориентаце болх ледара лелабендаь. ХIаьта юрташкара баьхкача дешархой знанеш, цхьаннена а къайле яц, Iаламате эсала я. Школьни реформа духхьал дешара процессе хинна ца Iелга вайна массанена а дика ховш да, аьлар цо.

Iаламате дукха чоалхане проблемаш йийцар совещане, уж духхьал йийца Iанзар цига, ветеранаша хьийхар уж къоастаяра наькъаш.

«Республика школай дешархошта эрсийн наьнеи метташ Iомадара цхьайола проблемаш», аьннача темагIа ше къамаьл деш Нохч-ГIалгIай университета доцента Ахриева Идриса Раисас белгалдаьккхар:

— Мотт — из саг массадолча Iилманга вугаш бола никъ ба. Цудухьа хьаддача боарамагIа Iомабе беза из дешархошта. Дуккхача шерашка болх беш сона зеденнар да наьна метта ваконаш эрсий метта юкъе дIачу а кхухьаш, цун грамматически оттам телхабеш хилар. Со ала яллац меттай вIаши бувзам хила йиш яц, из хила а боагIа, ба а ба шиъ мотт бувцаш мел долча къамий метташка. ХIаьта аз дувцар да, къаьстта школьни реформаца дувзаденна, лингвисташ декхарийла ба лыржжа вайнаьха-эрсий меттай сопоставительни грамматикаш хьакхолла, вешта аьлча, цу меттай юкъмоттигаши башхалонаши яшха. Цунга хьежжа оттаде деза вай республикерча школай дешархошта дола эрсий метта учебникаш.

Сага хьаькъал совдаккхара къаман культура айраи доккха маIан долаш да наьна мотт дика хьехар а. Цу гIулакха эггара хьалха де дезар да наьна метта учебникаш тоадар, цар Iилман боарам айбар.

Дешархо кхоаца коммунизм хьалъе езар волга кхета а деш, Грозненча № 2 йолча школа хьехархочо Социалистически Къахьегама Турпала Басина Элиссо Даниловнас аьлар:

— ФуннагIа дийцача а вайна хIанз а хац вай йолаш йолча таронех пайда ийбе: цхьайолча хана воаш къестаде гIерт вай дешаш, дешархоех тийша ца а дуташ. Шоаш уйла е Iомабе беза уж, вешта аьлча, царга шоашка къестадайта деза моллагIа дешаш, из де йиш мел йолча моттиге.

Совещани чакхйоаллаш къамаьл даьча ЧИГУ педагогикаи психологеи кафедра заведующе В. А. Кан-Калика аьлар:

— МоллагIа проблема Iа хьанийцача а, вай лерхIар цаI да — йизза йола кадраш кийчъелга. Цудухьа тхоай балха тIа зеденначох аьлча, динза даргдоацар да лакхерча дешара заведеней школашцара бувзам чIоагIбелга. Хьехархо хила аьнна хоржар вай духхьал знанеш дика хиларах а ца хоржаш, дегчура из болх безабенна хиларах харжа веза, тIаккха овлангара тоалургда гIулакх.

Республика халкъа образованера хьал овлангара хувцара а тоадара а шо-шоай дакъа юкъедахьа вIашагIкхийттабар ветеранаш. Цар сий долча цIеро уж цу гIулакха декхарийла а бу. Цу тIехьа цар аьттув баргхилара масал дар къайле йоацаши корта болаши хинна къамаьл.

Х. АУШЕВА.

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совете

Хадданза йоакхо е школай

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета шин аргIанарча заседане хьежай боахама а социально-культурни а гIишлошъяра цхьадолча дешаех хьалха тIанйца хинна соцамаш кхоачашдарга. Дийцад «Республике юкъарча дешара а профессиональни а школа реформа кхоачашъяра чакхдоахача гIулакхий плана» хьакъехьа 1984 шера 11 сентябрера НГIАССР Совмина соцам г. Грозне кхоачашбарах дола дош.

Хьалха а санна эсала я юкъарча дешара школай материально-технически база. Дуккха дукхагIйола школаш шин, кхьметтел кхаь сменах а болх беш я. ХIаьта дешархой контингенташ шерагара шерага дукхагIа хул. Иштта хьал доллашехьа. 1986 — 1987 шерашка цхьайола школаш а зIамигача берий учрежденеш а хьалъяра эша проектно-сметни документаци оттадара заказ даьдац, уж хьалъергйола майдаш къоастаьяц.

Просвещене министерства базови предприятеша доагIар даьдац дешархой къахьегама кийчбара материальни база дегIайоалаеш. Промавтоматика НПО, Октябрьски технологически транспорта управлене, художественни промыслай объединене, ТЭЦ-2, «Промгеофизика» треста кхоачашъяьяц дешархошта хIама хьакхоллаш къахьегараи профессиональни лостам балараи йола болх бе моттигаш вIаштIехьъяхара планаш.

Кхоачаш ца еш йисай дешара цехаш (участкаш) Iояхкара план а. Грозненча халкъа депутатий районни Советий исполкомаша къоастаьяц объекташ, дешархой общественно-пайданеча а хIама хьакхоллача а къахьегама чулоацами боарами, тIахьожам лоаттабаьбац базови предприятештеи школаштеи юкъера договораш оттадара.

Торговле Министерства, юкъарча кхачан управлене Iалашдаьдац г. Грозненча школашкара столовеши буфеташи зIамига расфасовка яьча берий кхачан йиззача ассортиментаца.

Городе Грозне юкъера дешар дешанза дукха кагирхой боллашехьа, тIехьарча шин шера сайринарча школай контингента план кхоачашъяц, дукха деша болабеннараш цу школашкара дIаихаб.

ХIанз а эсала лелабу дешархошца школал арахьа беш бола кхетама болх.

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето декхарийла яьй Грозненски горисполком, из гIулакх доагIаш йола министерстваши ведомстваши кхоачамбоацараш дIадаха, НГIАССР Министрий Совета цу хьакъехьара соцам кхоачашбара эшар де.

Горисполкомен г. Грозненча райисполкомийн декхар да керда 1985 — 1986 дешара шу хьатIакхачалехьа массанахьа дешархой общественно-пайданеча, хIама хьакхоллача къахьегама эша объекташ къоастаелга, уж лелаелга Iалашдар. Республикана кадраш эшарга хьежжа, дешархошта кхетам балара, уж Iомабара, царна профессиональни лостам балара а общественна пайдане, хIама хьакхоллаш бола цар къахьегам вIаштIехьбаккхара а тIехьа школашта, дешара-производственни комбинаташта, базови предприятешта юкъера бувзамаш чIоагIдара болх тоабар. 1985 шера 15 июль хьатIакхачалехьа чакхдаккха деза юкъарча дешара школай базови предприятеша, базови предприятех йолча положенега хьежжа школашца договораш оттаделга. Цу гIулакха тIахьожам лоаттабе беза райисполкомаша.

Тоаде бытовой гIулакхаш делга

Заседане лалийгIад, «1981 — 1985 шерашка республика къахьегамхоштий бытовой гIулакхаш делга тоадаран дIахо дегIадоаладаран де дезарех 1981 шера 31 июле тIанйца КПСС обкома бюро, НГIАССР Министрий Совета, РСФСР бытовой гIулакхаш дара Министерства соцам кхоачашбеш министерствашеи исполкомашеи беча балхах, НГIАССР бытовой гIулакхий министра А. И. Инуркаева, халкъа депутатий Нож-ай-Юртовски а Назрановски а районни Советий исполкомий председателаша А. А. Кудасова, М. А. Зурабова даьча хоамашка. Белгалдаьккхад, республике а цу районашка а бахача наха бытовой гIулакхаш делга тоадара хьдда болх чакхбаьккхалга. КIезиг-дукха шеръяьй быта предприятеша наха деча гIулакхий формаш. 1984 шера наха деча бытовой гIулакхий боарам 1983 шера хинначул лакхбеннаб Назрановски районе 16,3 процент, Нож-ай-Юртовски районе 11,1 процент.

Цунца цхьана, районашкарча къахьегамхошта бытовой гIулакхаш дара боарам, бахача наьха заказаш кхоачашдара культурен дикален вахаро тахан дIадехарашта жоп луш яц. Бытовой гIулакхий министерства, Назрановски а Нож-ай-Юртовски а райисполкомаша Iалашдаьдац бытовой гIулакхаш дара пятилетка диъ шера план кхоачашъелга. Диъ шерен 1985 шера пхеъбеттен министерствас бахача наха ца деш дисад 2940 эзар сома маьха бытовой гIулакхаш. Назрановски районе наха деча гIулакхий 17 тайпах 10—13-тайпах дарашта мара кхоачашъяц план. Кхоачам болаш лелабац наха гIулакхаш дара керда тайпаш юкъедоаладара болх.

Республика министерствашен ведомствашен кхоачашъяц Назрановски, Нож-ай-Юртовски районашка быта служба материальни база дегIайоалаяра оттаьь заданеш. Цу районашка я 500 а кхы совгIа а нах баха моттигаш, быта служба цхьаькха тайпара предприяти йоацаш. Во лелабу укхаза быта служба кадраш хьахаржареи кийчъяреи болх а.

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето наха бытовой гIулакхаш дара министерства, Назрановски а Нож-ай-Юртовски а райисполкомий теркам тIаберзабир, 1981 шерара КПСС обкома бюро, НГIАССР Министрий Совета, РСФСР Минбыта соцам лерттIа кхоачашбеш ца хилара, царгара хьадийхар наха бытовой гIулакхаш дечара кхоачамбоацараш дIадахараи бытовой гIулакхаш дара планаш кхоачашъелга Iалашдараи мел эшар делга.

Юрта боахама министерства, Назрановски, Нож-ай-Юртовски райисполкомашта тIадиллад, 1981—1985 шерашка колхозий а совхозий а центральни усадьбашка быта цIеноши комплексни приемни пункташи хьалъяра а болх бе йолаялийтара а заданеш кхоачашъяра кхы тIа гIулакхаш чакхдоахилга.

Халкъа депутатий районни Советий Назрановски а Нож-ай-Юртовски а исполкомий декхар да моттигерча нахах кадраш хьахаржа быта служба предприятешта новкъостал де. Бытовой гIулакхий Министерствас Iалашде деза уж дика кийчъелгеи болх бара цара эша хьалаш вIаштIехьдоахилгей. Министерствас райисполкомашца цхьана вIашагIйоахка еза, бытовой гIулакхаш дара стационарни предприятеш йоацача моттигашка бахача наха эша гIулакхаш дара йола, массаза болх бергбола дIа-хьа лела бригадаш.

Министрий Совето ерригача райисполкомаштеи горисполкомаштеи тIадиллад наха бытовой гIулакхаш деча предприятей балха тIахьожам лоаттабелга чIогIдар, наха гIулакхаш дара болх тоабара, культура лакхъяра, 1985 шера планаш кхоачашъяра тIехьа шерра социалистически ях йоаржаяр.

Шерде гIонна дола боахамаш

Министрий Совето дийцад, потребкооперацe гIонна долча а гражданий доалахьарча а боахамашкен сомий бешамий товариществашкен юртбоахама продукци арахецилга шердара Нохч-ГIалгIай респотребсоюзо беча балхах дола дош.

Министрий Совето белгалдаьккхад, гIонна долча респотребсоюза боахамий балха цIенхаштта кхоачамбоацараш хилар. Дуккхача боахамашка пайда эцац хьайбай продукташ яхара боарам лакхбара йолаш йолча таронех, лерттIа доал дац боахамашта, лоха я хьайбай продуктивность, кхоачашъяц хьайбаш а оалхазараш а лелагара планаш.

ГIонна долча боахамашка ледара лелабу зооветеринарни болх, лоха я дулха хьайбаш кхоабача тIакхета ондал, доагIар дац хьайбай маточни Iул вIаштIехьдаккхара, лакха ба продукце мах, учети отчетности лерттIа лелаяц, доакъарий кхоачам вIаштIехьбаькхабац.

1984 шера лерттIа доал ца дарахи во кхабарахи денна тIерадаьннад дукха доахан, хьакхарч, жа, коатIара оалхазараш.

Массанахьарча боахамашка керттерча даькъе кулг-нара ду балхаш, холуш да техника ца тоъилга.

Респотребсоюзо шийгара доагIа новкъостал дац гIишлон материалашца, удобренешца, ядохимикаташца, инвентараца сомий баьцадаарий бешамий товариществаш Iалашъяра. ВIаштIехьдаькхадац массанахьа нахагара баьцадаараши сомаши хьаэца пункташ Iойохнилга. ЛерттIа леладац юртбоахама продукташ хьалурашка наха дукхагIа хоатта промтовараш, гIишлон материалаш йохнилга. Айхха бувзам лелабац сомий-баьцадаарий товариществий кулгалхошца.

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето респотребсоюза председателa Х. М. Гуржиханова теркам тIаззабир респотребсоюза доалахьарча гIонна долча боахамашка болх во беш хилара, респотребсоюза кулгалхошкара хьадийхад гIонна дола а гражданий шоай доалахьара а боахамаш леладелга, сомий бешамий товариществаш вIашагIйохкилга дIахо дегIадоаладара, цига юртбоахама продукци арахецилга шердара тIехьара болх чIоагIбелга. ГIонна долча боахамий материально-технически база чIоагIъяра эша организационно-боахама гIулакхаш чакхдоахилга. Хьайбашта ноатIарча оалхазарашта лазараш ца хилийтара бола дарбана - профилактически болх тоабелга.

Iилман-технически прогресс сихъяра наькъагIа

КХОАНЕ ДАГАЙОАГIАШ

Дукха ха яц Карабулакски химреагентий завод хьаяь. ТIа-тIа шерлуш хIанз беррнгача мехкарча буровойшта кхоачам хилал реагенташ лоаттаю предприяти хиннай цох. Технически прогресса ларда тIа из дегIайоалаеча доккха дакъа юкъедихьарех цаI ва цун керттера инженер В. А. ЖИДКОВ, Iилман-технически прогресс сихъярца дийза тха корреспондента массехк хаттар дир цунга.

— Виктор Александрович, Iа дийцача бакъахьа хетар Iилман-технически прогресс сихъяра дешашца айхха дувза а дувзаш.

— Юхьанца углещелочни реагент хьаяра Кировградски областера лоаттабора тайша кIора. Цун тоннага дIадодар ши тума, хIаьта хIанз тарифаш лакхъяларца машинаькъо кхы а нонагIа а довкхаргдар цох ахча. ТIаккха заводо 1973 шера карадерзадир цун метта феррохромлигносульфонат (ФХЛС) арахецилга. Из дош дуккхаза администрацена хьалхашка увттадир партийни собранешка къамаьлаш даьча коммунисташа, цига тIанйю решенеш ший тIахьожама кIала лоаттайир парторганизаце.

Укхаза керттердар гаьннара маьха еза бийдал хьа а ца кхухьаш кхыча кхоачамашца эффективнегIа йола продукци арахецилга вIаштIехьдаьккха хилар да. Арахьара новкъостал доацаш тхоай низаца хьайир из реагент кийчъю лаьрххIа участок. Цига хьалхарча шера кийчйир 267 тонн. Иттех шера цун производство ткъаь пхезза гаргга тIа а кхеташ, 6293 тоннага дIакхоачаяьй соахка. Бакъда, цох а кхоачамбаь Iе дагаяц коллектив. ТIадоагIача шера цун боарам 30 процентал тIех хилийта лерхI. Иштта, керда техника, оборудовани оттаеш реконструкци яра чотагIа укх пятилетка диъ шера 8250 тонн продукци дукхагIа йоаккхилга Iалашдаьд. Нагахьа санна иззал продукци алсамъяккхара производство шеръеш тхо хиннадаларе цунга диазза дукхагIа ахча дIадахийта дезаргдар.

Хьалхашка латта декхар кхоачашдара чIоагIа кхотаенна къахьнигар химреагентий цеха коллективо. Цунна кулгалдеш ва производство кIоарга йовзаш, кердачун даим тIакхувш, инициатива, творчески инженерии уйлаш йола коммунист А. Коломыцев. Производство соца ца еш шоай керттерча цеха реконструкци е вIаштIехьдаьккхад цо. Шоай декхараш цIена кхоачашдеш цеха партгрупорг М. Борциев, дукха ха йоацаш воккхагIволча инженералла вахийта къона коммунист С. Бутенко, слесараш П. Храмов, В. Шкубелев, В. Пономаренко, П. Елимович, сварщик В. Беков, кхыбараш а. Царна гIо, хьехам эшаш хилча даим уллув нийслу къахьегама ветеран С. Федянин. Цар а кхычар а хьакъал, низ, хьинар бахьан лоацчача хана реконструкци чакхъяьккхар.

ХIаьта моллагIа гIулакх чакхдоаккхача дикачун юхьиге латтараш, инициатива гойтараш коммунисташ хулга, уж шоай цIера сий даим лорадеш хулга Iалашдаьд партгрупас.

Иштта, цу цеха реконструкци еча юкъа С. Федянина бригадас, шоайла дага а баьнна, блочни хьисапе монтаж елга могадир. Цо дикка лакхйир къахьегама овсарле. ГIулакх творчески оттадаро аьттув баьлар пхийтта дийнахьа цех кердача тайпара кийчъе.

Цул совгIа предприяте хадданза йоакхо яьй производства эффективность айю аппаратура кердайоахаш хувцара. Коммунист, керттера механик Горбаконь Владимир Иванович командировке «Средазэнергоцветмет» производственни объединене нийсвелча эийна хиннай хIама сиха йокъаяра чIоагIа аьттув боалийта технологи. Цу кердача хьисапе йокъаеш реагенташ кийчъе хьажача фу дар-хьогI, аьнна цIавеча коллективаца дагаваьнна, болх дIаболабир, производство соца а ца еш чакхбаьккхар. Цу тайпара керда сушилка 1983 шера болх бе йолаялийтача ши эзар тонн продукци тIакхийтар, шу тIехьагIа кхы а шиъ хьайича 4250 тонн. ХIаьта карарча шера керда сушилкаш оттаяьй кхыча производстве а — цига а иштта алсамдаьннад реагенташ арахецилга.

— Шоай къахьегамца дийза психологически факторех фу хоаденнад хьона?

— Алхха цхьа масал доаладергда аз. Продукци тIайоттар цкъаза эггара низкъалагIа дола гIулакх а хиле дIаоттар тхацига. Кхычахьа нийсвелча сона дайнад тха яр санна йола продукци механизированни хьисапе сталкивателаш йолча электропогрузчикашца вагонаш тIа йотташ. Цох лаьца къамаьл хилар тха коллективе а.

Цу хьакъехьа шоайла дагабоалаш хинна цехерча болхлоша со волча хьа а баьхка, вай хьалашка цу сталкивателех пайда эца йиш яц, йоахар массане. Электропогрузчикаца маневрировании елга, галеш поддонашта дехкилга хувцилга дIадехар цо, хIаьта уж дохаш а кIезига моттигаш хилацар. Из деррига царна психологически барьер а хинна дIаэтталга гуш дар, цкъа Iомаьдаьчун тIара вала хала ма хулий сага.

Партбюрос комисси хьожайир из гIулакх тахнара. Сай балха ди упаковочни отделенера дIадоладе дезача эттар со а. ЧIогIа зем боаккхаш хьажар грузчиккий, электропогрузчикий водителий балхага. Царца дагадаьлар, пайдане дар хьаллацар дийхар. Эггара хьалха кердача хьисапе галеш тIадотта ваьлар коммунист А-Г. Богатырев. Цо дIагойтар ца тешарашта из дулургдолаш хилар. ХIанз из болх бечар даим цу тайпара шоаш къахьийгача санна кхоачашду из гIулакх.

— ДегIаахара таронех, къоастадинза долча дешаех лаьца фу аргдар Iа?

— Завод дIахо дегIаухаргйолаш я. ХIанз хьалъеш латт шера 30 эзар КССБ яха реагент кийчъеча цеха шоллагIа йола аргIа.

1984 шера денз керда реагенташ арахецилга карадерзаде доладеннад. Наьха унахцIено а гонахьара среда а лоралра чIоагIа аьттув боалийташ хургья из реагент. Цул совгIа, дикагIйола реактораш оттаергья. Цу гIулакхо кIезигбергба аппаратчикашта хула Iоткъам.

МоллагIча предприяте санна тхацига а йолаш я, оалаш ма хиллара, «готтига моттигаш», болх хийцца хьабара новкъарле ю кхоачамбоацараш. Эггара керттердар — технологически оборудовани биззача низагIа болх бергболаш вIаштIехьдаьккха ца хилар. ХIаьта из даим технически бахьанех нийслуш да, аьлча харц а хургда. ДукхагIа долча даькъе наьха бехкагIа хулаш да из. Цар къахьегама, технологически дисциплина телхаярца.

ХIанз а Iалашдаьдац совлен электроэнерги йоврглоацаш кхом бара режим чIоагIъелга. ХIара агрегато е установка из мел йоаю ховргдолаш учет лелаяц. Уж администраци, партийни, общественни организацеш бокъонца тохаелча тхоай низаца къоастаргдола гIулакхаш да.

— Рационализаторски болх мишта лел? Цу хьакъехьа дечох дувцал.

— Технически прогресс чакхйоаккхача творчески уйла юнъсхьош хьинаре дакъа лаьцар тха рационализатораша. Соахка облсовпрофа, ВОИР-а областной совета Сийлен грамота яларца белгалбаьхаб уж. Цхьан шереи ах шереи 47 рационализаторски предложении цхьа изобретенин балха юкъейихьай цар, 110 эзар сом экономически эффект йолаш. Пайдане гIулакхаш цар хьалхадахарца кходаьд 35 тонн условни доагор, ткъо эзар киловатт-сахьат электроэнерги, итт эзар совгIа сома маьха бийдал. Заводе конкурсаш чакхйоах «ДикагIвола рационализатор» белгалваккхара. Соахка толашагIбола рационализатораш санна белгалбаьхаб керттера механик В. Горбаконь, инженер Е. Жидкова, цеха начальник В. Кузин, компрессорни установка машинист В. Макаев, котельне начальник Н. Касаков, кхыбараш.

Рационализаторски болам чIоагIбара бокхача маьхер хилар дуккхача участкашка болх бригадни подрядагIа вIаштIехьбаккхар. Шийна партийни организаце тIадилача декхара бехктокхам бизза кхетабеш, из гIулакх чакхдаккхара оарцагIъялар коммунист А. Юшкова. Дуккхаза балха участкашка дIа а ухаш, царца дагайоалаш, болхлошта эшар Iалашделга администрацегара хьадехаш хилар из. Керттердарца тешараш мутIахьа бара, шек барий уйлаш хувцийолитар. ХIанз предприяте цу тайпара цхьитта бригада я. Цар балха, общественни вахара гIулакхаш массе оагIорахьара тоаденнад.

Интервью яйнар С. МАЙСИГОВ.

БОЛХЛОЧУН УЙЛАШ

ВАХАРО ДІАДЕХАР

Іилман а технически прогресс сиҳъяра дешвата хетаьча совещано доклад ешКПСС ЦК Генеральни секретара нов. М. С. Горбачева аьлар: «...Хіанз, КПСС XXVII съезда партин накъайодача, съезда программин документаш кийчдеча хана, лоарлІаме да Іилман-технически прогресс сиҳ ца йина ваи дерг-довдилга кхетадер...».

Совещано дийца дукхагІа долча дешаш хоадам боллаш тхо производственно-товарни конторга коллективна доаГІаш а да. Цудухьа: Іилман технически прогресс дегІяхкувлара дакъоза, хьадда гІулахкаш де лаьрхІа а дь чакхдала а да тхо.

Цхьаъттаза пятилетка діадехьна диъ шера планаш совгІа миллионаш сомий маьхьа товарни продукци маьхьана йыккхий оахь. Цу юкъа хенахь 11 эзар гигакалори йІоахкина энергги, 2,5 миллион киловатт-сахьат электроэнергии. Хіаьта мехкадехьта продукташ нормагІа воагІачуьл 5 эзар тонн кІезангалгІа йоагІаьй.

Тхо контора арахецача ерригача «продукция 40 процент яр паччахьалхіен дикала Знак тІатташ я.

Дикачу тамлашца діадода керда объекташ хьалъелгеи хьавначарна реконструкци егеи. Ишта, балха юкъейоалаьй керда 17 тайпарна мехкадехьта продуктагІта лаьрхІа резервуар, бензин кийчду автоматически станци хьалъяьй. Мехкадетацера туьк хьакъоастадера процессаш ерригаш а автоматизаци яь я. Хьалъяьй керда кислородни установка. Дукха хьайоацаш эксплуатацде дІеннай гІ. Пачкъане бензин дІоьзаргдола комплекс.

Цунца цхьана дицдалийтаьу Белгалдакхха дешаш да, оврегІа сиҳъяра дешвата хетаьча совещано доклад ешКПСС ЦК Генеральни секретара нов. М. С. Горбачева аьлар: «...Хіанз, КПСС XXVII съезда партин накъайодача, съезда программин документаш кийчдеча хана, лоарлІаме да Іилман-технически прогресс сиҳ ца йина ваи дерг-довдилга кхетадер...».

Совещано дийца дукхагІа долча дешаш хоадам боллаш тхо производственно-товарни конторга коллективна доаГІаш а да. Цудухьа: Іилман технически прогресс дегІяхкувлара дакъоза, хьадда гІулахкаш де лаьрхІа а дь чакхдала а да тхо.

Цхьаъттаза пятилетка діадехьна диъ шера планаш совгІа миллионаш сомий маьхьа товарни продукци маьхьана йыккхий оахь. Цу юкъа хенахь 11 эзар гигакалори йІоахкина энергги, 2,5 миллион киловатт-сахьат электроэнергии. Хіаьта мехкадехьта продукташ нормагІа воагІачуьл 5 эзар тонн кІезангалгІа йоагІаьй.

Тхо контора арахецача ерригача «продукция 40 процент яр паччахьалхіен дикала Знак тІатташ я.

Дикачу тамлашца діадода керда объекташ хьалъелгеи хьавначарна реконструкци егеи. Ишта, балха юкъейоалаьй керда 17 тайпарна мехкадехьта продуктагІта лаьрхІа резервуар, бензин кийчду автоматически станци хьалъяьй. Мехкадетацера туьк хьакъоастадера процессаш ерригаш а автоматизаци яь я. Хьалъяьй керда кислородни установка. Дукха хьайоацаш эксплуатацде дІеннай гІ. Пачкъане бензин дІоьзаргдола комплекс.

Цунца цхьана дицдалийтаьу Юкъера діальрхІара республикерча мехкадехьта чакхдоахачв заводашка 40 процент яр брак йолаш хулийтаь тхона шойш 5 бетта хьекачийта бийдал. Из тайпа хьал латта цхьа шу, шн шу хинна а іеш.

КПСС ЦК июньски (1985 ш.) Пленуме кхаьста теркам тІаэзар договорни дисциплина чІоагІье езаш хиларан брак ерашца лиро къовсам лоаттабе баззаш хиларан. Брак ерашца лоадам боацаш тайзар а дий чакхдоал тхо долча из тІулахь. Цаергара доагІар цІенкашта, партийни принципиальность я йолаш хьадехаш саг ваьц!

Кхоачыбоацаран хьакулийтача наькъах да сога хьаттача цхьакха а. Из сенах латт аьлча, из латт объединенне технологически службай гоазал лохъалерах. Цудухьа, болхлой кадрашце профессионални дешар ваштіехьаданкха дезе ха тІехачьчай.

Тха планашкеи тІамІдача социалистически дехкарашкеи диллача, оаха ерахецце дизельни доагор паччахьалхіен дикала Знак тІатташ хила деза дукха ха яр, баккъа, хІанз я стандарто ІІа ма деххара дец из. Хьаьта из гІулахь бокъалгахье даьнкхача хІара шера планаш соагІа кхы тІа биЙдан діахкийта ца езаш 6 миллион сом пайда лургбар цо предприятена.

«Грознефтеоргсинтеза» объединене чакх мел йоаккхуьр продукцеш дукхагІа яр тха предприятега гІолла маьхьала йоаккхаш я. Кийча продукци пояребителашка діахкачийтара из тІаьбтара лаьрхІа 8 эстакада я тха контора. Бакъда, уж кІезига я, хьаьта царех пхиъ геттара тишьвина хиларах, госнадзора органаше бокъо ца лучше болх беш я, кхы де хІама а доацаш.

Вакхучун дистиллята мехкадьтта сийрда продукташ чуйтара лаьрхІа В. И. Ленина цІеррагІна заводга Г-43-107 установкаша хьавча комплексана юкъера тхона эстакада хьалъелгга лаьрхІа да. Цу гІулакхе мел эшо материалаш, финансаш, къаьгана ресурсаш хьахийай «Союзнефтеоргсинтез» ВПО, Баккъа, Краснодарски-Кавказски машиностроительни Грозненски отделение кулгалгІошка хьалъяйташ тхога шоллагІа йола эстакада. Цхьакха корта а болаш бетъан дец цар доллалдеш.

Йолаш йолче 265 резервуар? рех кІезигах яла а бІаьнкена капитални ремонт ишт тахенарча дийнахь. Ухх тІехьарча 7—8 шера шкинене мара цу тайпара ремонт яьш. Оаха арахецца продукци дина хилийтара из іаткъаь ала йиш яц.

Іалалмата боккхача лоархІаме хІама да мехкадехьта продукташ трубопроводашца гІолле потребителера діахкачийтар. Тха продукцех 35 процент яр ишта діаухийташ а я. Бакъда, продукци діахкезаяйтара дакъов цІистернай лоархІам хІанз а кІезигбеннабаш. Хіаьта уж тхона цІакхха тоъаш а хилаш.

Таьин дуца:м кхы а дукхагІа дар тха балха тІа, бакъда, духьхьал аз лакхе белгалдаьха кхоачыбоацараш діаоацаре а дика товлургдар гІулахкаш, лаккхургар кхъьхьагама оесарле.

Т. ЕЛФИМОВА.

«Грознефтеоргсинтеза» объединенена чуйоагІена «Нефтеоргсинтез» производственно-товарни контора оператор.

ГІО ДЕ ТХОНА

«ПХЬИДИЙ ІАМ»

Ядаьна на доаІаш ер,кьахат ядар оаха шунга. № 8 йолча городской больнице болх беш а дарба дайташ а да тхо. Хова сурт дан тхона хІара денна- баІргагур. Дувцачох, кхо шу хьалха Калашникова улицагІа Іобоагіа ник хьалъабйбеш хиннаб гІишлохьой. Ник ъялайабелга-м дика дар цар, шовш деча чун цар уйла ях яларе. Больница оагІорахь хий хьачуьлстаргдолаш баьб-ех из болх. Хіанз догІа дийлхача больница ерriга хьалхашке ихх хьалъюь, саг дІа-са ваха йиш йоацаш. Из бахьан долаш хьлача оттабаьб уьхаза болх беш болча нах, унахой.

Больница администраце цІка санна дукхаза а яздаьд

профсоюза обкома президумеи «дикагІвола ремонтни болхло» яха цІи елар цунна.

Д. САЗОНОВА, Нохч-ГІалгІай автотранспортни территориальни объединене йоккхагІйола инженер.

СУРТА ТІА: токарь Н. А. Пустынников.

Ядаьна на доаІаш ер,кьахат ядар оаха шунга. № 8 йолча городской больнице болх беш а дарба дайташ а да тхо. Хова сурт дан тхона хІара денна- баІргагур. Дувцачох, кхо шу хьалха Калашникова улицагІа Іобоагіа ник хьалъабйбеш хиннаб гІишлохьой. Ник ъялайабелга-м дика дар цар, шовш деча чун цар уйла ях яларе. Больница оагІорахь хий хьачуьлстаргдолаш баьб-ех из болх. Хіанз догІа дийлхача больница ерriга хьалхашке ихх хьалъюь, саг дІа-са ваха йиш йоацаш. Из бахьан долаш хьлача оттабаьб уьхаза болх беш болча нах, унахой.

Больница администраце цІка санна дукхаза а яздаьд

РЕДАКЦЕГАРА:

Унахой дехар кхоачыаш а деш, тхоай корреспондент вахийтар оаха ювцача моттиге. Бакъда, цар дувцар. догІа дийлхача инфекционни больницашка хьалхашка хин доккхий Іамаш отт, дІа-са ваха йиш а йоацаш. Кіордаьдаьд больница болхлоцца из хий дІадаха.

Ехкан эттача а тІоадаь йоацаш дисаш больница ков. Гаьна йоацаш йоагІа лини ишкхха а ийкхха, ца чура хьалъетта технически хин кІажарадаь а дІакхет ухъаза хьалайнача доагІан хих. Хотта, гІум ваштаІга а ийна, хьахинначуа ушалах во хьаж йоагІа. Ухъаза хьахулача микроорганизмаша инфекционни лазар дІа-са доаржадар ухъеран бе.

Больница кулгалхошка цкъа санна дукхаза а телефоаш йийтай, ядаьд водоканалтреста кулгалхошка, город Грознеруа керттерча санитарни лорага хиш дІакъовлар дехаш. Цох хІама хинначаш. Уьхаза, больнице болх беча наха деш дола дехар дІаховаш баьд райпесполкома а кулгалхой. Цхьабакъда, дІахаазанзеи сихха дІабакхкхаиген-м бартбаь из уна кІоаг, хІана аьлча, дувцар наьха унахцеионах долаьдаь.

ГІЬСЬМО

«Хіара коллективе хІара цІагІа лоаттабе беза малара духьалІха къовсам».

«ДогІа дийлхача больница ерригача хьалхашке хих хьалъюь».

«Къхьеган мхой бытови хьалаш вІашІтехьдахара кулгалхошка кІезига йоахкою».

«Дика дІагІоргбий тха болх даим яхар санна бийдал - брак тхона лоаттаеш хилча?»

ДИКАЧА НАХАХ

ПАЙДАНЕДАР ЛЕХАШ

Болх дика беш хьайоагІачарех я № 1436 яхача автоколоннера Г. В. Чернява кулгалду ремонтникий бригада коллектив. Хьалхарча квартале докхкий толамаш дахарах Нохч-ГІалгІай автомобильни транспорта территориальни объединене «дикагІйола ремонтни бригада» яха цІи еннай цунна. Къьсьта белгалаваьннав йокха кулга кулгалдеш тоькарь коммунист Пустынников Николай Афанасьевич.

Ше автоколонне балха венача дийнахь деиз гІалат ца доалийташ, уллурча новкъосташа хьокхам телаш хьавоагІа из. Сменни норма дикка тІехьхоачашъо кхъьхьегама ветерана. Цул совгІа, предприяте дІадоладаьча моллагІча кердача хІаман юкъе хьинаре дакъа лоацаш ва Пустынников.

Тахан майра ала йиш я из автоколонне дикагІвола рационализатор ва, аьнна. Дідахахча шера барх рационализаторски предложени еннай цо. Уж производстена юкъейчьай, 2,3 эзар сом пайда баьлар царех.

Иштта машинех йоахкача тишача оатхалех шозлагІа пайда эцаргбола оагІонаш лекаш дукха къахьег цо. Масала, КамАЗ яхача деза мовхьаш кхуьхьача автоманинех йоахкаш йола дефференциала сателлиташ йоаш ха яьккха йьча дІаккхувсар автоколоннера шоферааца. Хіанз Пустыннико ва еннача кердача рационализаторски предложеиех уж юхаметтаувттаю. Цул тІехьагІа цІеначарел вогІа ца беш болх а бу цар.

Данм балха тІа кердадар лекаш вола Николай Афанасьевич шийна ховш дар уллурча новкъосташа дІахьеха гІерга ва. Цудухьа кьонабарий хьесхамчалла херзаш из, Хіанз автоколонне ремонтни балха воагІаш вола саг цунна тІачІоагІву, хІана аьлча, цо балхах бесам болийташ визза къахьегамхо хьалкхеверглхиларах шеко йоацандаь.

Сийлеи грамоташ, ахчан премеш телаш белгалбаьб цун хьавнала къахьегам. Масала дІадахача шера болх дика бархах Нохч-ГІалгІай автомобильни транспорта территориальни объединенеи

профсоюза обкома президумеи «дикагІвола ремонтни болхло» яха цІи елар цунна.

Д. САЗОНОВА, Нохч-ГІалгІай автотранспортни территориальни объединене йоккхагІйола инженер.

СУРТА ТІА: токарь Н. А. Пустынников.

МАЛАРА ДУХЬАЛА—ЛИРА КЪОВСАМ!

ИЗ КЪОНАХЧАЛ ДАЦ

Прокурорско - следственни прантпно къаьгга хьахьекхад алюголь баХьан долаш хІаман докхкий зуламаш деш, хІаман лечкъаеш, наьха боахкаш хІаман, дов а деш паччахьалхіенни наьхеи хІаман лечкъаеш хилар, советски наьха ворганізленна а вахара а кхерам тІахувсаш хилар. Дерригга деча зуламех дикагІа дакъа чІоагІга мехна болаш ду наха.

Во хІама да Назранеовски совхоз - техникуме болх беш хиннача трактористе М. М. Барханоева даьр. Къаьрзача мехна, транспорт лелие бо кхъо а йоацаш. трактороца аравальнача цо аварилъй, духьала йоагІача автобуса ше лехка трактор тІа а теха. Цу чу багІа нах лоазабаь, дикка материальни ве даьл.

ХІанз М. М. Барханоев ше дьяча зуламах жоп душ ва. Цхьабакъда, из хатар совхоз-техникума кулгалхой а. ТІахьожам боацаш, доал ца деш транспорт лелаьнцаре хуур-долаш хІама дацар на.

Статистнко хьахьокхача бесса, навыташка хулача аварех хІара йиъларІа яр менна болча водителаца яь л. леш вола хІара кхоналагІа вар цар бехках ла. Иштта хидар ухх шера февраль бетта «Гудермесский» совхозе а, трактористе Баташева шийна болх беш ваьхен хІаман лечкъаеш хилар, советски наьха ворганізленна а вахара а кхерам тІахувсаш хилар. Дерригга деча зуламех дикагІа дакъа чІоагІга мехна болаш ду наха.

Во хІама да Назранеовски совхоз - техникуме болх беш хиннача трактористе М. М. Барханоева даьр. Къаьрзача мехна, транспорт лелие бо кхъо а йоацаш. трактороца аравальнача цо аварилъй, духьала йоагІача автобуса ше лехка трактор тІа а теха. Цу чу багІа нах лоазабаь, дикка материальни ве даьл.

...Харцдхьача наьхьа тІа бьлнача Н. Абдулаева, Р. Зибикова лийца чубекка ха яьнхиар. Цхьабакъда, мукъабалча а тоьколла безам боацаш хиланзар. Хьалха санна моллаш бар. Мехна болаш цІенкха доккха зулам а дІа, нахбахта кхьалар уж шиъ. Ухьабоа а ben тІера баккха йиш яц «Автуринский» совхоза кулгалхошта. Хьожаш хиннабаш уж шоий болхлоша фу ду, новкъостаел дьядаш царна ниййсача наьхьа тІа бала.

ТІехдьакхха малар мелиллга могадеш е тІаьнаш а цІенкха а хиннаеш вай социалистически общество». ХІаьта а КПСС ЦК сопамо белгал ма данзара, ХІанзалца ТІатеІІа, хадданза болх баьбду из айи цІендаь діаданкхара.

...Кист-наста къахьегама дешнаш тоьхаеш хиннаб маьхьапродукташ Гудермески реалбаза слесараш И. Попови А. Магомадови. Балха ха яр ашка оза ца ирзаш. Цар леладу ййрча хІама дийцадеш реалбаза коллективе, профсоюзни комитете, новкъостий сугуе. Дисциплина тешаеш наханга-ра доаГІар цІенкашта хьадеш хиннаеш ду предприятте директор М. Д. Шамурзаев. Цудухьа ницьча наьхьа, Пара бабина, шоий деаала, обшествана зе даьд иу шинне.

Корта бохабеш долча малараша духьала цІенкашта къовсам лоаттабелга діадехаш дола керда закон лира а доагІаш а арадаькхха да. Хьалха санна доацаш, кердача законо хоадам боллаш діадех общественни моттигашка корта бохабеш дола малараш мелиллга цІендаь діадоанкхіра, сага сий доадеш менна а воллаш, обществе бІаргаваІтилга дехкар.

ТІехдьакхха менна волча сага адамий хІаьтта дов, на доагІаш дола къамаьл дувц, лата кийча хул.

Кердача закона тІа керттера дар лархІа мегаргда шоашта бІаргагушце а е хоашце а молаш бола наьхьа хоа на тохаш болча кулгалхошта, гІулакерча наха ліенхаштта бехк белга цо діадехалга. Уьхг шера 1-ча ирие деиз бола беш Совета Президиума Указа тІа аьннад: «Шой карарца болхлоша производстие спирта малараш молача дакъа лоаттабе, спиртни ликвидирна административни уголовни бехк белга діадех законо. ХьалхагІа 50—100 сом гІод тох. Нигахьа санна иу тайпара дола хІама кулгалхочо деи хилча 2 шера кхаччалца чувялла суд е йиш и цунна. Ихуьш боагІарни массехкаша малараш юкъеъуваш кулгалхо хинна-кхъьбоча кулгалхошта администрАтивни хьисапе бехк а беш, пхе тумагара нтт тумага дехаш доацаш гІод тохь.

Кердача законо гІод техача а «Калхара валийташ кулгалхо. Молача данга лилъча е из нъалладилхача дисциплинарни бекхтокхаме оза. пресми па лушш мтта, квартира ала аргІа тІехьаннка йиш я.

Боарам боацаш доккха ве ду нуъшбоагІарап мала Іомабеш болча наха. Из дош къьсьта белгалдаьккхад кердача закона тІа.

Цхьабакъда, лаьпа хІанзалца могадеш хІама дар бер даь ди-дездеи е дийца даьнца цо наьхаташ хьанийача малаш а отгадаь тоай делга. Цу№тайпара дьяша біаргагуьш шоай деаала деш доихха зе да из. Кхуьш боагІарап малара къъеъуваш дьяша. Ухьабоа кхІийларна административни е уголовни бехк белга діадех законо. ХьалхагІа 50—100 сом гІод тох. Нигахьа санна иу тайпара дола хІама кулгалхочо деи хилча 2 шера кхаччалца чувялла суд е йиш и цунна. Ихуьш боагІарап массехкаша малараш юкъеъуваш кулгалхо хинна-кхъьбоча кулгалхошта администрАтивни хьисапе бехк а беш, пхе тумагара нтт тумага дехаш доацаш гІод тохь.

Кердача законо гІод техача а «Калхара валийташ кулгалхо. Молача данга лилъча е из нъалладилхача дисциплинарни бекхтокхаме оза. пресми па лушш мтта, квартира ала аргІа тІехьаннка йиш я.

Боарам боацаш доккха ве ду нуъшбоагІарап мала Іомабеш болча наха. Из дош къьсьта белгалдаьккхад кердача закона тІа.

Цхьабакъда, лаьпа хІанзалца могадеш хІама дар бер даь ди-дездеи е дийца даьнца цо наьхаташ хьанийача малаш а отгадаь тоай делга. Цу№тайпара дьяша біаргагуьш шоай деаала деш доихха зе да из. Кхуьш боагІарап малара къъеъуваш дьяша. Ухьабоа кхІийларна административни е уголовни бехк белга діадех законо. ХьалхагІа 50—100 сом гІод тох. Нигахьа санна иу тайпара дола хІама кулгалхочо деи хилча 2 шера кхаччалца чувялла суд е йиш и цунна. Ихуьш боагІарап массехкаша малараш юкъеъуваш кулгалхо хинна-

вале, из ха 5 шерага кхаччалца пІаьхлу.

Малара духьала къовсам лоаттабе беш доккха экономически а моральни а зе деш хьаьр, из вай общества вахаре да йиш боаІа хІама хилар. Дерригача халкъо, хІара коллективе, хІара цІагІа цу «Бамцирча бІехлаь» духьала къовсам лоаттабе беза. Иштта мара эшалургбаш из!

К. КОКУРЛАЕВ, юридически Іилмай кандидат.

Хьувкъам-85

Наьха хьашташ дицдалийтад...

Шера баьча балха итог яр санна хІама да ца бола ялат хьашташ. Цудухьа бокхха теркам тІабахийтар тха боаханне кІи-марса кийчо яра. Ерригга комбайнаш, хІаьта уж 26 я тха, май бутт юкъехкоачаш кхашнара балхаш дІадоадеш кийча яр. Цул совгІа, царех цхьаяраш моштача доакъара соахка гурахьа дІайнйина ровнь, мукх хьокхаш хилар апрель бутт чакхбоалаш. Ав а дакъа лаьцар цига. Цу гІулакхо йиш хилийтар ца бола ялат чуэара комбайнаш мел дика кийчьяьй кхы цІа кхаза а тахка.

Ялат чуэара хьалхехе лаьрхІа план оттаяйр. Цу тІа белгалъяьхар ялат хьокхаш, оардаш. чах кхаш мукъадохаяш, лаьтта са-хаш, техника хьалага хьожаш, наьха культурно - бытовой, балха хьалаш вІашІтехьдахаш хургйола, кхы тайпа звеноШ. Цу еррігача комплекса керте колхоза председатель оттавир правлене.

КІи-марс чакхбоакхкача дакъа лоацаш хургбола нах моральни материальни белгалбахара мероприятех а дувцаш, ялат чуэара план дІайовзийтар лаьрххІа яьца колхозхой собране. Цига механизаторашца доцделар ка боле дерригга а ялат 10 балха дийнахьа чуийца данкха. Цунах 2650 гектара тІа дар цхьоалагІенеи бригадашца Суженскин дуъхьа тІехьа Алханчуртски атагІе да тха, хІаьта 140 гектар — Ордженикидзевски станицана таьна йоацаш. ЦхьайбаШ моштача доакъара Іала ш д а р а лаьрххІа вІашІтехьслача № 4 йолча бригаде.

Шн ди мара доа ца деш цигара дар чуийца чуэара оаха, хьанхари ардари къьаьст - къьаьста а долаш. Кха сиха чах мукъа а даьккха, дезаха дисьюни мажхашца лаьтта кІаьд а дь, хІанз силоса хьажкІаш Ідаюьш ца бу бригадера механизатораш Козлов Иван, Четников Владимир, Поплутни Анатолий. Хіаьта ялат чуэцаи йола тха комплекс Алханчуртски атагІе я.

Ухьазара 291 гектара тІара дар хьакха а хьекха, цунах 259 гектара тІара дар ьърдаа. Хий дуллаш дар тха га бола ялат Іадийна кхаш. Хіаьта а дика бабхучкам: тІара гектара тІара 26 центнер йоал. план 25 центнер йолаш.

Ялат цІена чуэцара къьаьста йоакхо ю механизаторашца. Иштта болх ца бича а далаш тхо. Хіана аьлча, яхьа условешка хьежжа, лаьттан тІара боарамал ланхагІа ялат хьенхача, е кхы тайпа тІелат дидайтача сага нормаш тІехьхоачайьрах тела оттадаь ахча лаш. Хіаьта ниЙсдалийта тІелат сиха гучадових хьаьча тІехьонамхоша. Йоахко ю цар чуийца хуьра цІена, боацача нахах лорадара а. Халкъа тІахьонамхой посташ латт кхай тІа, хьатта бодача наькъа шин моттиге, хьатта хьатІанхуьха ялат оача.

Геттара дика къаьег комбайний, кхыча агрегатий технически хьалага хьажара вІашагІтелача звенос а. Ема машина дунха ха ца йоаеш сиха а тешаме а тоаю по. Ишта из гІулаьх де йиш хулийт звенос ххоачаболлаш эша запасной оатхалаш Іалашъяро.

Раьза да тхо балхаца моральни а материальни а безам, совбахкхар духьа колхоза культхошца дечоа а.

Социалистически яхьа итог хІара дийнахьа йолаш хургбола нах моральни материальни белгалбахара мероприятех а дувцаш, ялат чуэцара план дІайовзийтар лаьрххІа яьца колхозхой собране. Цига механизаторашца доцделар ка боле дерригга а ялат 10 балха дийнахьа чуийца данкха. Цунах 2650 гектара тІа дар цхьоалагІенеи бригадашца Суженскин дуъхьа тІехьа Алханчуртски атагІе да тха, хІаьта 140 гектар — Ордженикидзевски станицана таьна йоацаш. ЦхьайбаШ моштача доакъара Іала ш д а р а лаьрххІа вІашагІтеслача № 4 йолча бригаде.

Шн ди мара доа ца деш цигара дар чуийца чуэара, хьанхари ардари къьаьст - къьаьста а долаш. Кха сиха чах мукъа а даьккха, дезаха дисьюни мажхашца лаьтта кІаьд а дь, хІанз силоса хьажкІаш Ідаюьш ца бу бригадера механизаторашца Козлов Иван, Четников Владимир, Поплутни Анатолий. Хіаьта ялат чуэцаи йола тха комплекс Алханчуртски атагІе я.

Ухьазара 291 гектара тІара дар хьакха а хьекха, цунах 259 гектара тІара дар ьърдаа. Хий дуллаш дар тха га бола ялат Іадийна кхаш. Хіаьта а дика бабхучкам: тІара гектара тІара 26 центнер йоал. план 25 центнер йолаш.

Ялат цІена чуэцара къьаьста йоакхо ю механизаторашца. Иштта болх ца бича а далаш тхо. Хіана аьлча, яхьа условешка хьежжа, лаьттан тІара боарамал ланхагІа ялат хьенхача, е кхы тайпа тІелат дидайтача сага нормаш тІехьхоачайьрах тела оттадаь ахча лаш. Хіаьта ниЙсдалийта тІелат сиха гучадових хьаьча тІехьонамхоша. Йоахко ю цар чуийца хуьра цІена, боацача нахах лорадара а. Халкъа тІахьонамхой посташ латт кхай тІа, хьатта бодача наькъа шин моттиге, хьатта хьатІанхуьха ялат оача.

Геттара дика къаьег комбайний, кхыча агрегатий технически хьалага хьажара вІашагІтелача звенос а. Ема машина дунха ха ца йоаеш сиха а тешаме а тоаю по. Ишта из гІулаьх де йиш хулийт звенос ххоачаболлаш эша запасной оатхалаш Іалашъяро.

Раьза да тхо балхаца моральни а материальни а безам, совбахкхар духьа колхоза культхошца дечоа а.

Социалистически яхьа итог хІара дийнахьа йолаш хургбола нах моральни материальни белгалбахара мероприятех а дувцаш, ялат чуэцара план дІайовзийтар лаьрххІа яьца колхозхой собране. Цига механизаторашца доцделар ка боле дерригга а ялат 10 балха дийнахьа чуийца данкха. Цунах 2650 гектара тІа дар цхьоалагІенеи бригадашца Суженскин дуъхьа тІехьа Алханчуртски атагІе да тха, хІаьта 140 гектар — Ордженикидзевски станицана таьна йоацаш. ЦхьайбаШ моштача доакъара Іала ш д а р а лаьрххІа вІашагІтеслача № 4 йолча бригаде.

Шн ди мара доа ца деш цигара дар чуийца чуэара, хьанхари ардари къьаьст - къьаьста а долаш. Кха сиха чах мукъа а даьккха, дезаха дисьюни мажхашца лаьтта кІаьд а дь, хІанз силоса хьажкІаш Ідаюьш ца бу бригадера механизаторашца Козлов Иван, Четников Владимир, Поплутни Анатолий. Хіаьта ялат чуэцаи йола тха комплекс Алханчуртски атагІе я.

Ухьазара 291 гектара тІара дар хьакха а хьекха, цунах 259 гектара тІара дар ьърдаа. Хий дуллаш дар тха га бола ялат Іадийна кхаш. Хіаьта а дика бабхучкам: тІара гектара тІара 26 центнер йоал. план 25 центнер йолаш.

Ялат цІена чуэцара къьаьста йоакхо ю механизаторашца. Иштта болх ца бича а далаш тхо. Хіана аьлча, яхьа условешка хьежжа, лаьттан тІара боарамал ланхагІа ялат хьенхача, е кхы тайпа тІелат дидайтача сага нормаш тІехьхоачайьрах тела оттадаь ахча лаш. Хіаьта ниЙсдалийта тІелат сиха гучадових хьаьча тІехьонамхоша. Йоахко ю цар чуийца хуьра цІена, боацача нахах лорадара а. Халкъа тІахьонамхой посташ латт кхай тІа, хьатта бодача наькъа шин моттиге, хьатта хьатІанхуьха ялат оача.

Геттара дика къаьег комбайний, кхыча агрегатий технически хьалага хьажара вІашагІтелача звенос а. Ема машина дунха ха ца йоаеш сиха а тешаме а тоаю по. Ишта из гІулаьх де йиш хулийт звенос ххоачаболлаш эша запасной оатхалаш Іалашъяро.

Раьза да тхо балхаца моральни а материальни а безам, совбахкхар духьа колхоза культхошца дечоа а.

Социалистически яхьа итог хІара дийнахьа йолаш хургбола нах моральни материальни белгалбахара мероприятех а дувцаш, ялат чуэцара план дІайовзийтар лаьрххІа яьца колхозхой собране. Цига механизаторашца доцделар ка боле дерригга а ялат 10 балха дийнахьа чуийца данкха. Цунах 2650 гектара тІа дар цхьоалагІенеи бригадашца Суженскин дуъхьа тІехьа Алханчуртски атагІе да тха, хІаьта 140 гектар — Ордженикидзевски станицана таьна йоацаш. ЦхьайбаШ моштача доакъара Іала ш д а р а лаьрххІа вІашагІтеслача № 4 йолча бригаде.

Шн ди мара доа ца деш цигара дар чуийца чуэара, хьанхари ардари къьаьст - къьаьста а долаш. Кха сиха чах мукъа а даьккха, дезаха дисьюни мажхашца лаьтта кІаьд а дь, хІанз силоса хьажкІаш Ідаюьш ца бу бригадера механизаторашца Козлов Иван, Четников Владимир, Поплутни Анатолий. Хіаьта ялат чуэцаи йола тха комплекс Алханчуртски атагІе я.

Ухьазара 291 гектара тІара дар хьакха а хьекха, цунах 259 гектара тІара дар ьърдаа. Хий дуллаш дар тха га бола ялат Іадийна кхаш. Хіаьта а дика бабхучкам: тІара гектара тІара 26 центнер йоал. план 25 центнер йолаш.

Ялат цІена чуэцара къьаьста йоакхо ю механизаторашца. Иштта болх ца бича а далаш тхо. Хіана аьлча, яхьа условешка хьежжа, лаьттан тІара боарамал ланхагІа ялат хьенхача, е кхы тайпа тІелат дидайтача сага нормаш тІехьхоачайьрах тела оттадаь ахча лаш. Хіаьта ниЙсдалийта тІелат сиха гучадових хьаьча тІехьонамхоша. Йоахко ю цар чуийца хуьра цІена, боацача нахах лорадара а. Халкъа тІахьонамхой посташ латт кхай тІа, хьатта бодача наькъа шин моттиге, хьатта хьатІанхуьха ялат оача.

Геттара дика къаьег комбайний, кхыча агрегатий технически хьалага хьажара вІашагІтелача звенос а. Ема машина дунха ха ца йоаеш сиха а тешаме а тоаю по. Ишта из гІулаьх де йиш хулийт звенос ххоачаболлаш эша запасной оатхалаш Іалашъяро.

Раьза да тхо балхаца моральни а материальни а безам, совбахкхар духьа колхоза культхошца дечоа а.

Дуне цхьан кIиарIа

ЦIЕНАЧА КОНСТРУКТИВНИ ДИАЛОГА ТIЕХЬА

Советски кулгалхоша чIоагIгIа тIехьа ба коммунизм хьалъяреи машареи пайхъа, лерларIа а тIатеIIа а кхоачашкъа йдерни тIема кхерам дIабаккхара йола, герзаш дIадахара пайхъа тIа хадда гола тохара, кхоккам кIайбдара процесс тохдийьIира тIо дIе международни йола машара программа. Духхьал иштта пах бу тайп - тайпарча мехкий политически лоларниеи кIайнайоаздеи хIиттина Москве чакхъьлинача СССР Лакхеъьарча Совета сесси итогий а, хIаъта иштта КПСС Генералли секретара М. С. Горбачева Франце ергIойча визита хьанъехьи тIехьарIа США президентана хургIойча вIашIагIтохарца хьакхъехьи баьча хоама а.

Малхбузеъьара из реакци вIашIагIтохан сапна, «Юзиуреи» ягача японски газето белгалдьакхад, «Советски Союза арахьарча керттера лини хувца ца луш юс», аьнна. Дунца цхьана «Юмиуре» цу политикана керттера латтар герзаш боалерга юхатохара низ тIабохнIаларга хилар а белгалдьаьл. Цу цхьан хаина белгалдьакхад цо, СССР дIахьыош хургIа Малхбузенарца торговали кхъдола шин оагIоархьара практически бувзамаши дегIадоладдара хьалха дешъ хьабоагIа шиъ нихь. Советски паччахьалкхен врахьарча политика дунхха инициативаш машар лорабара низ болашIагIа эрех фактораш хинна латт. хIаъта къьыстта чIоагIа дуне общественносста теркам тIехьхьара хана тIаззаб, уьш шера ноябрь бетIгара кхалачалца СССР-о шиъ цхьан оагIоархьарча порадкагIа гаьна кхетар юкъерча боарамеъ дола рекеташ дIайбоаргаца ей соцца а ергIа Европе жоп луш деп дола кхъдола гIулакхаш чанх ца дохаш дутарг а да, аьнна аьа реъшена.

Советски кулгалхоча Парижа ергIойла визити лаккерча ца боараме Женеве хургIола советско - американски вIашIагIкетарг, цо шолгIа цап, малхбузен пIблюдателашта а ма хеттара, дика уьйла хилар хьахьохара тайпара хIама да, дуне хьалъяьа юкъера дакъа лаца гIерташ хилара дола тешал да. Лацхехьара боарамашка вIашIагIкетара идеи мога а еш, цу дакъе США лидеращара дараш а долаш, советски кулгалхоша массе а хана белгалдахьад, цар де лерзIар лакхерча политически боарамерча шин мехка юкъерча гIулакхашта тIампулье ялар да, яхаш.

Хала хеттера, советско-американски гIулакхаш тIехьхьарча хана цIенхаштта чоалхане дайбаьлда, хIаъта СССР бехачIа а ца доалаш, дуне тIа общественнаста совле хургIола позиш кхочера а хилийтара тIадерзадь американски администраце тIема - политически дакъе леладелча гIулакхий бIарчча комидеис бахьан долаш. «Монд» яхача газето изада ма хиллара, «космически герзаш дохьадора йола Вашингтоно дIахьошъяль проект керттера дуьхьале я СССР-аи США-иеи юкъера гIулакхаш тоадара».

Лаьнхерча боарамашка вIашIагIкетарех, цу дакъе Женеве а, хьахулаш дарш тийна хургда юкъе дов хиларан иъьовсам лоаттабаран тIаххуьш а йоацаш, оагIонаш вIаши кхеташ хиларен машарен наьхъаш лехаш хилларех. Советски Союзах альча, из пийча а цIена - конструктивни а диалог е.

ДОВ ДЕ КИНЧЛУШ

Центральни Америке тIехь - тIехьарIа хьинарсIа терашца кIайнсарца тухьараца кхоачо ешъ я Вашингтон. Из бакъдеп дола цхьаьнха хIама хилар уьх деношца винаш палата тIаийна. конгресса санкни а йоацаш Никарагуа «хоадам боллаш эттача» американски бIу чубахийта президента полномочеш лларца хьахъохьара резолюци. Цу решенце, ма дарра аьлча, духхьал интерпенени яра бола ниъ США-на хьабеал. ТIема эвантюрана бехчаза бовлара кIайча цIенна кхоачам кургIа бахьлларIа дуккхаза а саьна «США-на сандиниский оагIопачхьара терроризм тIа эттаб е «Никарагуагарча американски граждани ваьхара тхеране гIулакхаш тIадатI» аьнна цхьа хьоалларIа фальшивка арахIцца.

КIайча цIено чIоагIга IотIкъам а беш американски экономодателина кийчьо аргIа нара акци — Вашингтоно революционни республиканна духхьала лелаю паччахьалкхен терроризма политика кердача тайпара къьыстта хьоххаш дола хIама.

Терашца кийчдаь дов деллеги терроризми хьалха а йоа хаш, Вашингтоно, ма дарра аьлча, Венесуэла, Колумбй, Мексика, Панама чуйоагIаш йолча контадорски группа гIулакхий довзоннина Центральни Америкера политически гIулакхаш лерглаа дахарна долхача дешъ ваьхъ къьыстта чIоагIа дуне общественносста теркам тIехьхьара хана тIаззаб, уьш шера ноябрь бетIгара кхалачалца СССР-о шиъ цхьан оагIоархьарча порадкагIа гаьна кхетар юкъерча боарамеъ дола рекеташ дIайбоаргаца ей соцца а ергIа Европе жоп луш дола кхъдола гIулакхаш чанх ца дохаш дутарг а да, аьнна аьа реъшена.

Советски кулгалхоча Парижа ергIойла визити лаккерча ца боараме Женеве хургIола советско - американски вIашIагIкетарг, цо шолгIа цап, малхбузен пIблюдателашта а ма хеттара, дика уьйла хилар хьахьохара тайпара хIама да, дуне хьалъяьа юкъера дакъа лаца гIерташ хилара дола тешал да. Лацхехьара боарамашка вIашIагIкетара идеи мога а еш, цу дакъе США лидеращара дараш а долаш, советски кулгалхоша массе а хана белгалдахьад, цар де лерзIар лакхерча политически боарамерча шин мехка юкъерча гIулакхаш тIампулье ялар да, яхаш.

Хала хеттера, советско-американски гIулакхаш тIехьхьарча хана цIенхаштта чоалхане дайбаьлда, хIаъта СССР бехачIа а ца доалаш, дуне тIа общественносста совле хургIола позиш кхочера а хилийтара тIадерзадь американски администраце тIема - политически дакъе леладелча гIулакхий бIарчча комидеис бахьан долаш. «Монд» яхача газето изада ма хиллара, «космически герзаш дохьадора йола Вашингтоно дIахьошъяль проект керттера дуьхьале я СССР-аи США-иеи юкъера гIулакхаш тоадара».

ХУЛИЙТАРГЬЯЦ КЕРДА ХИРОСИМАШ

Уьх деношка Японерча наькъашка гIолла, гIайренех тIехьлювлаш я Хиросимен Нагасакен атомни бомбаи чуйийтина хана дено 40 цу дуза ца хьагарца кхоачаш латтара хетаеча машара маршашта юкъе дакъалоацаргий колохнаш. Цу трагически ханаца ниъсъьь я США — дукхха нах боабеш долча цу герзо шиъ унзара ниъ болабабуча мехка дIайолаь йдерни герзаш дIадахара тIехьара общенационални нанипин. Шинна а пачча хьалхен халъьаш — атомни цIера бехкечуш цIеро йоагIалъчуш халъьаш — цхьатера дог тийна да: из ихьы хиллийта йиш йоацалгах; деррига ниъаш вIашIагIтоха а боьхьона болча машара пьъ къьыста чавдда дола гIулакхаш правительствашка дайта а дезалгах .

Цхьан хана атомни эра дIайолаьлуш Эйнштейн Альберта аьлнад: «Мукъаьлнича атома энергие дерриге хIай чад. ваьй уйлай хьисапагара дIамел иккхар». Вокхача Цилманхоч аьнна уж дешаш дагадох, Вашингтоне хIанз а дувцарашка ладийтачеи уж дийпачеи. Цига хIанз а кхеташ бан йдерни герз юкъе а доаккхаш беш бола тIом къьосамаш конфликташ къьастарца средство хала дIайоаьлдаьл. Цига хIанз а хабарш дувц «затIинной» е «тIаьхьонан лоаттадургбсой» йдерни конфликта хьа-ергIа конфликта хьа-ергIа «ограничения» йдерни тIема хьанъехьа, моллагI-ча тайпара бале а цу тайпара тIом хуьле планета тIара дIайоаьлдаьлуш. Цу хургIан яха доци оттаргдола ца кхетаеи цхьа саьна Ховвш ма дий Хиросима хIалакььь йолча атомни бомбан миллионаьнан къьаболашгIа йола ларбни арсеналаш дунен тIа Iолль йолгга.

Хьаъта США хьалъа дуьхьа да яьнна Советски Союзаца ихьаъта на ну унзара кхерам тIе-ра дIабаккхара, йдерни герзаш Iоадара доазув оттадара эшаш дола хоадам боллаш дола гIулакхаш ца туош. Цига хьалха а саьна ладуьгIа а тигаг, масала, гаьна кхетар юкъерча боараме дола тера доарадидара моратогI оттаяра хьанъехьарча, йдерни герза тоханаш дегIа дизаа дехкара хьанъехьарча, химически герза IадакхIара хьанъехьарча тхьамаьлага.

Чоагlа тамаш йолаш хIама да уж бIеха уйлаш кхоачаш йола дуьхьа дерриге дуне цу разрушительни конфликтана юкъейига гIерташ болча политикаца шоом бехкечкхеме на лоарIхIаш дегIадоу гулакхаш. США оборона министраца К. Уайнбергера йдерни тIом хьайнача хьале ницкъаш тIайхьажам доаттаб бен уйла а ян цхьа принцип тIаъцен таро хургIий, аьнна шийга таьхьача, аьннад: «Iалла а цунах хIама хоан ваьш оо. Хьаъта из хоош воаш бола саг а вовваш соца».

Гой цудухьа Хиросиме эулам хинна 40 цу дIадьанначул тIехьарIа японски наькъа тIолла лер йдерни герза дуьхьалбарий колоннаш. «Тхьай выступленеша тха бесам бо дIабака тIом. Хиросимен Нагасакен хинна эулам хоа а ихьы а доккхарIча боарамерIа лаца тарлуш долга япошцата дагадохийта. нагахьа санна Вашингтонен цуьй союзникийн агрессивни политикана ниъ дIа ца кховде». — аьннад Японе тIема дуьхьалара «есгафета тамата» вIашIгIехььаьккха тарех цхььана О. Никадзима.

Гой цудухьа протеста массо демонстрацеш хиннад СШIА-аи эгIара хьалхара атомни бомбаш хьаеш хинна Лос-Алмосерча атомни лаборатори ноаIанарашнен. хIаъта иштта Вашингтоно де лерхIача «седьъашкарча тIемашта» герз хьадеш йолча Калифорнерча Э. Лоуренса цIерагIча Ливерморски лаборатореча кхохе.

В. ЧУКСЕЕВ,
В. ШЕХОВЦОВ,
В. ВАСИЛЕЦ.
(ТАСС).

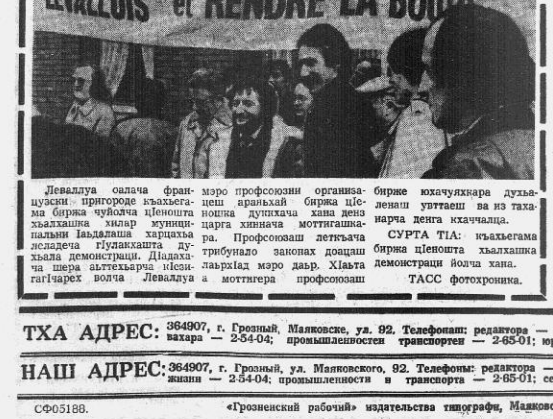

Левалloуа оалача французски пригороде кхъьеъьа-ма биржа чуйолча цIеношта хьалхашка хилар мунципальни Iадьалашта харцаца лоладеча гIулакхашта дуьхьала демонстраци. ДIадаха-ча шера алттехьарча иезигагIчарех волча Левалloуа мэро профсоюзаш организацеи араьхьай биржа цIеношка дунихха хана денз царга хиннача моттигашка-ра. Профсоюзаш летIъча трибунало законах доацаш лаьрхIаз мэро даьр. Хьаъта моттигера профсоюзаш биржее юхачуьхьара дуьхьа-леташ уьттаеш ва из тахана-рча денга кхачалаца.

СУРТА ТIА: къьастагма биржа цIеношта хьалхашка демонстраци йолча хана.

ТАСС фотохроника.

СапоIилга кхетамца вIашIтехьдакнха

Уьх деношка г. Грозне хилар бераштен кхувшбогагIаратшен ахат замалахьь сайIийлга вIашIтехьдакнхара йолча комиссе заседани, «Республика пионерски лагерашкарча кхетана бала хьалхах-лаьца ше яьъа доклада тIа цу комиссе предсе дателя, обисполкорпа секретара М. Д. Пугоевас аьлар: «Лагерашка хьалларча сменаIа болх бен йолча педагогически моментий, дружний советий балха анализо хьахьекхар цхьаьнгайолча пионерски лагерашка партее ХХVII съезда на-кьабахара хьалда деча гIулакхий планаш кIоастаъь ца хилар, кхидолга кхоачамбоацаргаш.

Масала, просвещене болхлой профсоюза обкома «Раздолье» яхача пионерлагере хьалларча смене бар отрядан пионервожатеш — Грозненски педучилищера Е. Ю. Васовични Гудермесски педучилищера З. Д. Алиевап. Цар цхьанхча кхетама болх а па бен, шоаш лелдаьча педагогинаIга ца лоаIена хьалгIулакхашца холхайор отрядера дисциплина. Уж балхара дIабаьхьар профсоюза обкома Председателя.

МалагIча эффективни кхетама балхах лаьца дувца йиш а лагере пионервожатий ахьинорганизовати йоацаш хилча? Уьх дыхий болх дIаболабеIча денз из йоацаш бола бен я «Энергетик», хьалгара смена юкъе хьакхъехьа «Смена» яха лагерап.

Дешархошца ахинн заналлаьл лерглаа сапилара а цу юкъа царна боагIа ихетам балора лагерашка а лоарIхIаме хIама да лоспитателий надаш лерглаа вIашIгIкъьяьхар. Хьаъта цу гIулакхага цIенхаштта хьежабан Уруе - Мартанови, Веденски хьалкъа образование районни отделашка. Кертерглаа да ихейисача хана уж сапна дола кхоачамбоацаргаш ца ийдслаьлгIар.

Кхетам балара дувзадена доацаш кIы дукха кхоачамбоацаргаш да республика пионерски лагерашка. Царех да ихачан продукташа, бIыдадаьр-ранша, сомаца уж во Iалашъьолга, къьастта къьастегамен салалаеи лагерап. Масала, хьалхарчи сменаIга городал арахьа лагераш Iалъьмагс во Iалашйар коарголашна, шолдаIга смена болх-ениача кана а йоацаш яр уж.

Хьаъта дIадига лаьрхIача , боарамарIа бераш лагерашка дIа ца дуган а дукха мотт-тигаш я. г. Грознерча школашкара кхъьеъьа-гамен салIаеи лагерашна хьалхарчи сменаIга дIадига лаьрхIа дар 5640- бер, царех дIадигараш — 5465, шолдаIгIа сменее — 3310 бер, хьаъта дIадитараш — 2760. Iоацца альча, лагерашка дIа ца кхоачаш писца 715 бер.

Уж а кхьдола а кхоачамбоацаргаш дувцаш кIамъьалаш дар совещане йолч - Iалашйар-гIай АССР просвещене министра заместителя Г. В. Кучеренкос. IIТАССР МВД общественни поордок дорагяра отдела начальника заместителя Д. Б. Алимханова, кхъьарашш.

Х. ГАГИЕВА.

Вай республике дика вовзаш ва РСФСР заслуженни тренер Якушев Эдуард Дмитриевич. Цо хьалхкебабб спортивни сий лакха лоаттадеш хьабоагIа акробаташ. Цул совгIа, хIанз а шиъ дерригга хьшнар, низ дIалу цо керда спортсменаш-кхебара, Спорта мастерална кандидаташ, мастераш, дуне-гIай йолаллин дукха фильмаш да мекка тайп-тайпарча киностудеша арахийацш.

Алкоголизмаца къьосам лелабе безача партийни а общественни а организацей виналарита, боахамий, предприятей кулгалхоша малярпагIа къьосам лоаттабара профпагIа дергдолаш да. «Къьаъа хроника» («Цёлтрпаучфильм»), «Бала» («Укрниихроника»). «Ший лоIамагIа

рнгача дунен фестивале йодаш я Якушова къебоча акробаташ да трепер Э. Д. Якушов.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ПАЙДА ЭЦА ФИЛЬМАЕХ

ТIехдаьккха малар мелаРашца, алкоголизмаца къьосам лоаттабара, хьаъкъьяа тIайIаца КПСС ЦК соцамо дIадех цу гIулакха ергIига общественносто оарIагIа ялар. Маларо деш дола зе масса оагIорахьара тучадаккха а из молаш баршта дIадовзийта а деза. Цу дыхьъе хьинарг дакъа лоац кинематографо а. Фильмаца дувц алкоголизма зулама медицински, социальни, кхыча аспектех, хьахьоаьх малара тIехьа саг мишта вовзаш, цунах фу хул, дувц малар дIадаккар хIаракъе ший мара хIлар. Масса оагIорахьа уж гIеначI йолаллин дукха фильмаш да мекка тайп-тайпарча киностудеша арахийацш.

Алкоголизмаца къьосам лелабе безача партийни а общественни а организацей виналарита, боахамий, предприятей кулгалхоша малярпагIа къьосам лоаттабара профпагIа дергдолаш да. «Къьаъа хроника» («Цёлтрпаучфильм»), «Бала» («Укрниихроника»). «Ший лоIамагIа

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ,
кинопроката редактор.

НАХА СИЙ ДУ ЦУН

Дукха ха я хирург волаш Карабулаке Хашагульков Хьамида Беслана болх бу. Ший балхах дика кхеташ а, наха из мел чIоагIа ац а хрыш хьинарг къьхьег по. Из бахьан долаш дукха да цо берзабаьча наха цун ихайкаеи дола баркалаш, цар чIоагIа сийца цун.

Могашъоацачу лазаро беш бола бала лаьбабе, цунах верзавеъь, большиеро из саг ераъоежкхита — из да шиъ эгара бехнтонкамера цо лерхIаш дола дехкар, лор за аьнна, эгара хьалха ше бопнице неча гIоне, Беслана кхоачандер. Ший профессех дика кхеташ, йоаттаьча бесса Iомаьь из яра а лаьца. Беслан чIоагIа тешаш ва унахочу несторени, цуи моральни хьал лаьхIа ше хул, сага деш дола дарба чIоагIарIа пайда хуьлаш, сихгIа из верзавеш чакхдолдалаш.

Лаьха доаца, баьъда, шийна чу низ бола цун дегI масаза а тIех аьнна леладу цо. Веланенна мара кIаьмал деш. Цу гIулакхе а тешабу цунах могашбоацаргаш, тешабаь па Iеш, гIо-новкъостаа ду шозй лаьар дицделитта, Хоза дола масазан а хоза да.

Дукха яьй Беслана, кхы меттел лаьха говзал а опыт а йолча хирургашца а низ-тьсала хеташ, Баламата чIоагIа технически кхоачам болча Москверча, кхыча йоккхача городашкара кдинишка мара е тарлургдаь яьнна кетаъув кинна операцеш.

Новкъостаа лоарIхIаш а веташ а лелаву из. Из да ланха специалист хинна цо Iеш, дика саг а из волаш.

Ц. АУШЕВА.

№ 4 йолча Грозненски кIоарга профессионально-технически училище 1985—1986 дешара шера дешархой дешь ДIчуьнята дIахойт.

Уьх профессеех:

Мехдаьттех газя йоккхача скважинашта эксплуатационни разведочни буруш тохара бурильщика гIочча, 3-гIа разряда электросварщика болх бе а ховргдолаш.

Дешара ха — 1—3 шу.

Буровой гIулакх деш вола электромонтер.

Дешара ха — 3 шу.

Электрогазосварщик.

Дешара ха — 3 шу.

Слесарь-авторемонтник.

Дешара ха — 1—3 шу.

Химлаборант - анализа лаборант (мехкарий).

Дешара ха — 3 шу.

Топограф-геодезист.

Дешара ха — 3 шу.

Механизатора дакхазара оператор.

Дешара ха — 3 шу.

Училище дешь ДIаьш 8—10 классе чакхъьлинача кагий наьхи мехнарийн, экскарера дIабаьхьа бIухой.

Училище кийчьо — «Грозненгруз» объединенина кадраш. Дешь багIача хана дешархой IалашбIу мах боацаш обмудпрохождени, кхачанца, учебношпша, общежитица. Производственни практика йолча хана дешархошца лиой спецкомбинатагIа дешIача юкъаъ-ча дешархой дешь практика йолаш.

Училище дешь вагIаш къькхетаъ - технически дIаворзI. Дешар хьехаш ба юкъера - техническин дакхерен образован йола мастераш.

Училища юкъ курс чакхъьлинача а йистеболаш дIалуш йола экзаменаш толаме дIаенна а болча кагирхошта юкъера образовани яккхарах долеи профессегIа квалификацин енна долеи дIалом дIалу.

Училище чакхъьлинтарни специальностегIа болх бе хьожабу город Грозне. Дешь отта бесам болчо училище хьачуду директора пIергIа ер документаш: заявлени, дийца хIара тешаш, ваъача моттигера справка, ял ха тIабоа - тешаш е паспорт, 6 фотокарточка 3х4 размер йолаш. Документаш хьачуийду хIара денна 8 сахьат ваьлча денз 16 сахьат даллалца.

Зачисленаш дIайолалу 1985 шера 1 сентябрь.

Хьамсара доттагIий Тха училище деша дувца!

Из чакхъьлинкхачул тIехьарIа сашши керкача специальностегIа йоккха говзал йола болхлой курга дIаоах, хIаъта юкъера образовани а хургIа шуй.

Училища адрес: г. Грозный, Октябрьски район, 12 участок, автобусаш №№ 13, 24, 25. трамвай № 5, «12 участок» яхача на соцача кхачалца.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 ИЮЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «ЧIара тIара сурташ» яхача телевизионни документальни фильмаш премьера.
8.55 — Фильм — бершатта. «Иэьнжан». 2-гIа серн.
10.00 — «Куьзане берда тIа ца йилия». Фильм-концерт.
10.15 — «Иван Павлов. Ваьъдар лехар». Телевизионни художественни фильм. 1-гIа серн. «Разане ваьъ».
11.25 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Цхьаъна продукташ» яхача телевизионни документальни фильма премьера.
15.40 — «Верзна тIехьара ахча». Ихо серн бола телевизионни художественни фильм. 1-гIа серн.
16.45 — «Кердадараш».
16.50 — Калужски хоровой общества майача наьха хора академически концерт.
17.05 — «Хьа ленински библиотека». В. И. Ленин. «Советски ixдала аргIанара денхараш».
17.35 — С. Прокофьева произведенешара концерт.
18.15 — «Шолгачу гIа...». Яиззача самоокупаемоста тIа ьъьнкхач. М. В. Фрунзе цIергIча Сумски производственни объединене баьха опытах.
18.45 — «Тахана дунен тIа».
19.00 — «Нилеи вахарш».
19.30 — «Малар ца мелар — вахара норма».
19.45 — «Кердадараш».
19.50 — «Иван Павлов. Ваьъдар лехар» яха телевизионни фильм. 2-гIа серн. «Динза дисса хIама».
21.00 — «Ха».
21.35 — Р. Леонкавалло «Пицы» яхача операх оттадаь «Комедианташ» яхача музыкальни фильма премьера.
22.40 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА.

8.00 — Iуйранера гимнастика.
8.15 — «IадогIа. шоай безам бале». Фильм-концерт.
8.55 — Городен дола телевизионни документальни фильм-«Сызран», «Дмитровград».
9.30 — «Халхарий цIов». Концерт.
10.00 — «Гургал».
10.30 — «Дьадайи кьонгий кьонгашш».
11.25 — Фильм — бершатта. «Кешкехи цун доттагIехи дола дувцараш». 2-гIа серн.
12.40 — Шахматни школа.
13.10 — Французски мотт. Хьажа 2-гIа шу.
13.50 — Моторкросс йола дунен хьалхарчу кьонгера чаьш. Социалистически пачхьалкхийнн ДоттагIаеи нуьш. ЧССР-ера передача.
14.20 — Приморски телевидене «Суда программа».
15.15 — «Кердадараш».
17.30 — «Испане сарцанха сигIе». Документальни фильм.
18.30 — «Нохч - IаигIайчен дин».
18.50 — «Орга» яхча альманахан обзор (нохчий меттала).
19.00 — Дунен хьалхарчу кьонгера обозрени.
19.15 — «Нулевой цикл». Документальни фильм.
19.45 — «Шовда, новатораш». Технически информацо вестник.
20.00 — «Бийса дахьзана хийла шун, бераш!».
20.15 — Дунен хьалхарчу кьонгера панорама.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Заседай лувцараш». Художественни фильм.
22.30 — Волейболан йолча лигин хьалхарчу кьонгера «Кристалл» — «Металлург» (Новокуйбышевск) матчан хIоттам.
23.25 — «Кердадараш».

10 ИЮЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Ленинградера фаьрташ». Фильм-концерт.
9.20 — «Путешественникий кIоргаш».
10.20 — «Иван Павлов, Ваьъдар лехар». Телевизионни художественни фильма 2-гIа серн. «Динза диса хIама».
11.20 — «Кердадараш».
14.40 — «Кердадараш».
14.50 — Пятилетка — хIаррге гIулакхаш. «Со — Метрополитен».
15.20 — «Цхьан партийни собранен».
15.35 — «Верзна тIехьара ахча». Телевизионни художественни фильм. 2-гIа серн.
16.35 — «Кердадараш».
16.40 — «Говза кулгаш».
17.05 — «ДоттагIиа дувзала гIо». Музыкально-литературни композици.
17.35 — «Iоамалах IалашбIа ваьккха цIий далар». Донорски йолаи дегIабарах долча документальни фильма премьера.
18.05 — «Арфа ен». Фильм-концерт.
18.15 — «Вай бешш».
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Алхха боккхийчарна». Мультфильм.
19.10 — «БАМ дIахойда».
19.45 — «Кердадараш».
19.50 — «Нохч Павлов. Ваьъдар лехар». Телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн. «Реалисташ».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Сергей Яковлевич Лемешев» яхача фильма-концерта премьера.
22.50 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранера гимнастика.
8.15 — «Хьайзара чакхйоаларг». Документальни фильм.
8.30 — «Ваьнхарг IулацIаш». Художественни фильм.
9.50 — «Дошо ноанIарашт». ЧССР-ера передача.
10.40 — Мультфильмаш премьера. «Хьазилг», «Фуд ишо боалIашIа».
11.00 — «Дезалм шиолеи». Телемурзал.
11.30 — Фильм — бершатта. «Кешкехи цун доттагIехи дола дувцараш». 3-гIа серн.
12.50 — Немцин мотт. Хьажа 2-гIа шу.
13.20 — «Хьоахтъьен йолчарна бIысти». Советски Союза шоза Тупполаев А. В. Гитлеров.
14.10 — «Театрални мемуараш».
15.25 — «Кердадараш».
16.40 — Документальни фильмай программа: «Забайкальцаш», «Комендировка», «Iалама деза совгIат».
18.00 — «Кердадараш».
18.15 — Самолетташцарча спортах йола дунен хьалхашца юкъера яхьаш. Киевера передача.
18.45 — Академик М. Д. Милешкинцова Щербин Грозненски международни институто деша хьех шо.
19.15 — «Нохч-IаигIайчен дин».
19.35 — Фильм - реклама.
19.40 — Цар хьоахьъьен пятилетка. «Автоспецоборудование» яха завод (нохчий меттала).
19.50 — «Дошъар бахьан а йлат бахьан саьна» (гIаигIай меттала).
20.05 — «Бийса дахьзана хийла шун, бераш!».
20.15 — «Дворец Марли». Телефильм.
20.25 — «Депутатски гIулакхаш».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Цун цIи я Сукъ-Батор». Художественни фильм.
22.45 — Волейболан йолча лигин хьалхарчу кьонгера турнир. Кхалнах. СССР-1 сборни — Японе сборни. Тобилисера передача.
23.15 — «Кердадараш».

РАДИО

9 ИЮЛЬ

7.20 — Кердa хоамаш (эрсий меттала).
7.35 — Кердa хоамаш (нохчий меттала).
8.00 — Кердa хоамаш (гIаигIай меттала).
8.23 — Волейболан йолча лигин хьалхарчу кьонгера «Кристалл» — «Металлург» (Новокуйбышевск) матчан хIоттам.
8.30 — Передачаш программа, Хаоттам (эрсий меттала).
8.35 — «Грозненски рабочий», «Комсомольски гIалин» республикански газетий обзор.
8.55 — «Сердало» республикански газета обзор.
9.30 — Передачаш программа (гIаигIай меттала).
9.35 — «Грозненски ашарш» концерт (гIаигIай меттала).
9.15 — «Инициативаш, творчество, нердалар лахар» (нохчий меттала).
9.30 — «Кьона заманхоь гIаигIай дешнаш».
10.00 — Передачаш программа, Хаоттам (эрсий меттала).
10.01 — «Стахановски болаш 50 шо». Маьлхонгий творчество (эрсий меттала).
10.10 — Кердa хоамаш (нохчий меттала).
10.16 — Кердa боаханна хьалхаттарчаьрга дола концерт (нохчий меттала).
10.50 — Кердa хоамаш эрсий меттала).
10.10 — Кердa хоамаш (нохчий меттала).
10.30 — Кердa хоамаш (гIаигIай меттала).
10.20 — «Ортара вахар» (эрсий меттала).

10 ИЮЛЬ

7.20 — Кердa хоамаш (эрсий меттала).
7.25 — Кердa хоамаш (нохчий меттала).
7.30 — Кердa хоамаш (гIаигIай меттала).
7.35 — Хаоттам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненски рабочий» республикански газета обзор.
8.23 — «Ленинан некъ» республикански газета обзор.
8.30 — Передачаш программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачаш программа (нохчий меттала).
8.39 — Сен-Санс. «Дийнача хIамаш карнавал». Оркестрован пьесаш (эрсий меттала).
11.15 — Партгруппашкара отчеташ а хоржамаш а.
11.30 — «Спортивни Нохч-IаигIайче» (эрсий меттала).
15.15 — «Вахартайача дезале» (нохчий меттала).
15.30 — «Ден темаех» (эрсий меттала).
16.00 — Передачаш программа, Хаоттам (эрсий меттала).
16.01 — Дунен хьалхарчу кьонгера обозрени (нохчий меттала).
16.10 — Кердa хоамаш (гIаигIай меттала).
16.30 — «РАПО йоанхоашш» (нохчий меттала).

Хьоштиеш

Тахан республике гIоллеи Грознеи хуьнаш хорхаш а йолаш, йоачан йоацаш, малхбоалехьара секунде 2—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хиъеи фегара температура республике 23—28, Грозне 25—27 градус йовхал йолаш хиъеи тарлу.

Кхоана мохаш а йолаш, йоачан а йоацаш, тайп-тайпарча оагIонашшаьрга секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хиъеи фегара температура республике 12—17, дийнаьъа 22—27 градус йовхал йолаш хиъеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Малиовске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехнтохкама секретара — 2-84-68; отделий: партийни хаьара — 2-54-04; промышленностен транспортен — 2-65-01; юрта бохама — 2-47-84; культура — 2-64-75; писъмой — 2-85-64, корректорске — 2-89-86.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Малиовского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора—2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-86.

Газет арадувл шинареи.
ереи, шоаттеи деношка

СФ05188. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Малиовске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Малиовского, 92. Заказ № 3344.